

Европейска
КОМИСИЯ

[ЛЯТО 2014 Г. ▶ БРОЙ 49]

панорама

inforegio

▶ Изграждане на партньорства

Прилагане на политиката на сближаване в практиката

▶ Реформа на фонд „Солидарност“ на ЕС

▶ Световен форум на градовете

▶ ЕСИ фондове подкрепят крайбрежните общности

▶ Комитетът на регионите отбелязва 20-ата си годишнина

Регионална
и урбанистична
политика

панорама

inforegio

▶ УВОДНА СТАТИЯ 3

Комисар Йоханес Хан

▶ ИНТЕРВЮ

ДАНИЯ ПРИЛАГА ПАРТНЬОРСТВОТО НА ПРАКТИКА 4-7

Интервю с Пребен Грегерсен и Мари Гулдборг

▶ РАВЕНСТВОТО В ГРАДОВЕТЕ, КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕ В СВЕТОВЕН МАЩАБ: СВЕТОВЕН ФОРУМ НА ГРАДОВЕТЕ 8-12

▶ ПОДКРЕПА ЗА КРАЙБРЕЖНИТЕ ОБЩНОСТИ 13-15

▶ КАРТИ 16-17

Измерване на регионалното предприемачество

▶ РАЗШИРЯВАНЕТО НА ЕС: 10 ГОДИНИ РАСТЕЖ 18-19

▶ ЕС ОТБЕЛЯЗВА ДЕНЯ НА ЕВРОПА ПРЕЗ 2014 Г. 20-23

▶ „REGIOSTARS“, 2014 Г. 24-25

▶ 20 ГОДИНИ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ 26-29

▶ С ВАШИ ДУМИ 30-33

Гледни точки на заинтересовани страни относно политиката на сближаване за периода 2014-2020 г.

▶ ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ 34-35

▶ ПРОЕКТИ 36-39

Примери за проекти от Унгария и Словения и за Европейско териториално сътрудничество

▶ НОВИНИ НАКРАТКО 40-42

▶ РЕФОРМА НА ФОНД „СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕС 43-47

Оптимизиране на помощта при бедствия

▶ ПРОГРАМА 48

▶ 4

▶ 8

▶ 20

▶ 24

▶ 43

Снимков материал (страници):
 Корица: Nyhavn (Ново пристанище) в Копенхаген (Дания)
 © Igor Plotnikov/Shutterstock
 Страници 3, 8, 10, 12, 19, 24-25, 26-27, 28, 35:
 © Европейска комисия
 Страница 12: © Damien Decallatay
 Страници 4-7: © Danish Business Authority, © AgriFish Agency
 Страници 13, 14, 15: Кот д'Онал © Jonas Zetterberg,
 Швеция © Annette Westberg, Шотландия © Erik Lindebo
 Страница 19: Кипър © Служба на Европейския парламент в Кипър/
 Представителство на Европейската комисия в Кипър, Унгария
 © Eurodesk Hungary / Ildiko Fulop, Чехия © Европейска комисия
 Страници 20-23: Франция © Mois de l'Europe en Auvergne/Julien
 Mignot, Австрия © Stadt Wien, Нидерландия © Регион Брабант/
 проект UNAS, Унгария © Кабинет на министър-председателя/
 www.futofoto.hu, Литва © Министерство на транспорта
 и комуникациите на Република Литва, Полша © Канцелария
 на маршала на Варминско-Мазурско воеводство, Италия
 © Регион Кампания, Хърватия © Министерство на
 регионалното развитие и фондовете на ЕС на Хърватия, Чехия
 © Правительство на Чехия
 Страници 30-33: © Организации, предоставили материали
 Страници 7, 34: © Shutterstock
 Страници 36, 37, 38, 39: © SPACE-SI, © PRISMA solutions,
 © Istituto Nazionale di Geofisica e Vulcanologia, Италия, © Stratis
 Страници 43-47: Австрия © Снимка на Австрийските
 въоръжени сили/KERMER, Сърбия © Nema74/Shutterstock,
 © NesaCera/Shutterstock, Италия © IStockphoto, Германия
 © Ulrich Willmunder/Shutterstock

Изданието е отпечатано в тиражи на английски, немски и френски език на рециклирана хартия. Публикацията е налична на 22 езика на адрес http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_bg.cfm

Съдържанието на броя беше завършено през юли 2014 г.

ПРАВНА ИНФОРМАЦИЯ

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от нейно име, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация, както и за каквито и да е грешки, които могат да бъдат допуснати въпреки внимателната подготовка и проверка. Настоящата публикация не отразява непременно мнението или позицията на Европейската комисия.

ISSN 1830-9321

© Европейски съюз, 2014 г.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

За използването/възпроизвеждането на материал на трето лице, предмет на авторско право, който е посочен като такъв, разрешението трябва да бъде получено от носител(ите) на авторско право.

► УВОДНА СТАТИЯ

Йоханес Хан

Член на Европейската комисия,
отговарящ за регионалната политика

Преди едно десетилетие броят на държавите, членки на Европейския съюз, нарасна от 15 на 25 след присъединяването на нови членки от Източна Европа и Средиземноморието. След по-нататъшните разширявания техният брой достигна 28.

Разширяването превърна ЕС в най-големия единен пазар в света. То увеличи търговския оборот между държавите членки и донесе нови работни места, инвестиции и растеж. Това допринесе за увеличаване на тежестта на Европа в световен мащаб и като икономическо обединение на 500 милиона граждани ЕС е в добра позиция да отстоява позициите си в цял свят. Разширяването на ЕС на изток укрепя прилагането на принципите на демокрация, свобода и върховенство на закона за милиони хора. Това донесе стабилност и обедини Европа след години изкуствено разделение.

Финансирането по линия на политиката на сближаване заедно с осигуреното съфинансиране от държавите членки сега съставлява много значителна част от публичните инвестиции в Европа – повече от половината от всички публични инвестиции в държави членки като България, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша и Словакия.

Подготовка на стратегически споразумения за партньорство

След постигнатото миналата година съгласие по законодателния пакет в областта на политиката на сближаване за периода 2014-2020 г. вече са подписани първите споразумения за партньорство (СП) с държавите членки.

СП са от жизнено важно значение за насочването на стратегическите инвестиции на държавите членки и регионите през следващите седем години с помощта на Европейските структурни и инвестиционни (ЕСИ) фондове. Те помагат за концентриране на дейностите върху ограничен брой ключови цели на политиката, което да позволи на икономиката на ЕС да изгради критична маса от инвестиции в приоритетни области, като например научни изследвания и иновации, МСП, ИКТ и нисковъглеродна икономика.

Наложително е въвеждането на програми с добро качество и през последните години е налице постоянен диалог и взаимодействие между Комисията и държавите членки за разработването на подходящи програми.

Първото подписано СП беше с Дания. Към момента на подготовката на материала споразумения са подписани и с Германия, Гърция, Полша, Кипър, трите балтийски държави Литва, Латвия и Естония, както и със Словакия. През следващите месеци ще последват и още. Съдържанието на СП е съобразено с нуждите на всяка държава, като същевременно отразява по-широките цели на Европа. Дания например определя стратегически инвестиционни програми, които ще засилят иновациите, ще превърнат датските МСП в модел за растеж и ще осигурят водещата роля на Дания в зелената икономика. Можете да научите повече за този подход в статията на страница 4.

Добро управление

Повече от 351 млрд. EUR вече са на разположение за подпомагане на възстановяването на европейските региони. От съществено значение е тези средства да бъдат инвестирани по добър и сигурен начин. Всъщност новите разпоредби предвиждат по-стабилна правна основа за борбата с корупцията и измамите и за първи път съдържат изричното изискване за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите при отчитане на установените рискове. Не по-малко важен е и категоричният акцент върху определянето на ясни цели и изпълнението на определени условия, преди отпускането на тези инвестиции. Ясният политически ангажимент ще бъде от жизнено важно значение за гарантиране на правилното използване на ЕСИ фондовете.

И накрая, не трябва да забравяме подкрепата, която ЕС може да окаже на държавите членки при природни бедствия. В този брой подчертаваме извършената работа от фонд „Солидарност“ на ЕС за подпомагане на възстановяването от земетресения, бури и наводнения, както и проведените неотдавна реформи с цел по-бързо и по-ефективно предоставяне на помощта.

▶ ДАНИЯ ПРИЛАГА ПАРТНЬОРСТВОТО НА ПРАКТИКА

Дания беше първата държава, чието споразумение за партньорство (СП) в рамките на ЕСИФ беше одобрено от Комисията на 5 май 2014 г. В очакване на одобряването на оперативните програми (ОП), „Панорама“ интервюира Пребен Грегерсен, директор по регионалната политика, и Мари Гулдборг, ръководител на отдел.

ПРЕБЕН ГРЕГЕРСЕН оглавява Управляващия орган на Дания за Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Европейския социален фонд (ЕСФ) към „Danish Business Authority“.

Ministry of Food, Agriculture and Fisheries of Denmark
The Danish AgriFish Agency

МАРИ ГУЛДБОРГ е ръководител на Управляващия орган на Дания за Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) към „Danish AgriFish Agency“.

▶ Кога Дания започна подготовката на своето СП? Какъв беше Вашият първоначален подход към процеса? Кои бяха основните елементи, които бяха взети под внимание?

Пребен Грегерсен „Преди лятната ваканция през 2012 г. създадохме малка работна група на министерско равнище с участието на представители на министерствата на финансите, на външните работи, на земеделието, храните и рибарството, както и на стопанското развитие и растежа. Създаването на тази група с участието на най-основните министерства беше първата стъпка. Участвал съм няколко пъти в подготовката на нови стратегии и програми и опитът ми показва, че ако искате да сте готови почти навреме, е важно да се започне рано. Доста хора мислеха, че да се започне в средата на 2012 г. едва ли не е твърде рано. И наистина, винаги има валидни аргументи за несигурните елементи: бюджет, нормативни актове, актове за прилагане и др. Според мен обаче участващите партньори днес са доволни.“

Следващата стъпка беше създаването на група от 10 важни министерства, която да подпомогне процеса, а през септември 2012 г. поканихме около 100 участници от организации, министерства, региони, общини и неправителствени организации на събитие по случай откриването на инициативата, на което бяха представени евентуалните регламенти, както и най-важните предизвикателства пред растежа в Дания, и се проведе първите дебати по стратегическия подход.“

▶ В каква степен СП на Дания е резултат от партньорство между основните участници?

Мари Гулдборг „Споразумението определено е резултат от партньорството между министерствата, регионите, бизнеса, академичните среди и неправителствените организации. Ние проведохме две големи събития, на които бяха поканени всички заинтересовани партньори – едно в началото и едно в края на процеса. През периода между тях проведохме двустранни срещи с някои партньори, в това

► „INNOVAID“

Новосъздадената компания „Innvoid“ проектира и произвежда оборудване за обучение за деца с увреждания. За да започне дейността си, основателят Мартин Хьорт получава помощ от МТИС – финансиран от ЕФРР проект в рамките на „Medtech“, който е специализиран в развитието на предприятия.

► „LITTLESMAARTHINGS“

Проектът на ЕФРР „LittleSmartThings“ на о. Борнхолм се фокусира върху развитието на технология за безпилотни летателни средства.

число търговски организации, екологични организации и НПО, региони и общини. Обсъдихме подхода и общата стратегия за четирите фонда, както и съдържанието на програмите заради тясната връзка между програмите и споразумението за партньорство. Проведохме и работни срещи и събития, посветени на оперативните програми, включително представяне на проблеми, свързани със споразумението за партньорство.“

► Как бихте оценили приноса на услугите на Комисията по време на преговорите във Вашата държава?

Пребен Грегерсен „Мисля, че сътрудничеството с Комисията беше много ползотворно. Най-общо казано, становището на Комисията от ноември 2012 г. не включваше нищо неочаквано.

От есента на 2012 г. поддържахме постоянен неформален диалог с датските бюра. Този неформален диалог се доказва като фактор от ключово значение. Ние високо ценим това,

което направи за нас малкият екип всеотдайни колеги от Комисията – на всички нива. Мисля, че неформалният диалог и неформалните дискусии улесниха политическия процес в Дания и позволиха да бъдат взети политически решения, въпреки липсата на утвърдени нормативни документи.

Комисията и датските органи имаха общ интерес споразумението за партньорство и оперативните програми да бъдат изготвени чрез конструктивен и напредничав процес. От една страна, беше важно да имаме смелостта да продължим политическия процес в Дания, въпреки че нормативната уредба не беше одобрена и решенията се вземаха въз основа на проектодокументи. В някои отношения бяхме първите, които предприемаха действия. От друга страна обаче, е важно Комисията да е наясно, че последните от такъв неформален процес са, че е доста трудно да се променят политическите мандати, ако Комисията внезапно – и на доста късен етап – промени становището си. Като цяло обаче Комисията ни помогна да намерим устойчиви решения и конструктивни компромиси.“

РАЗРАБОТВАНЕТО НА СП И ОП: СЪВМЕСТНА ЗАДАЧА?

За двата органа подготовката на споразумението за партньорство и оперативните програми беше повтарящ се процес, който включваше постигането на едновременен напредък по всички документи. Въпреки мащабите на процеса на партньорство и за да продължи процесът на подготовката по план, конкретната работа по подготовката на СП и ОП беше възложена само на няколко служителя, които работеха в тясно сътрудничество.

В основната си част СП беше изготвено от двама души – един служител на „Danish AgriFish Agency“ и един на „Danish Business Authority“. Управляващият орган за ЕСФ и ЕФРР се намира в Силкеборг, Ютланд, а агенцията „AgriFish“ се намира в Копенхаген – затова през последните две години бяха разменени много имейли, а мобилните телефони не спираха да звънят.

► Какви бяха Вашите впечатления от непосредственото координиране на развитието на четирите фонда? Как успяхте да установите последователен подход?

Мари Гулдборг „Разбира се, споразумението за партньорство е нов начин на работа и трябваше да помислим как да извлечем потенциални положителни ефекти от взаимодействието, както и как да изготвим последователна стратегия въз основа на опита от предходния период. В агенция „AgriFish“ знаем повече от преди за регионалния фонд и за социалния фонд. Знаем, че същото важи и за колегите от „Danish Business Authority“ по отношение на фонда за развитие на селските райони и фонда за морско дело и рибарство.

Според мен процесът, който се основаваше на придобития опит през 2007-2013 г., протече добре. Още през този период нашите четири фонда се допълваха доста добре. Друг важен елемент е фактът, че само две министерства отговарят за четирите ЕСИ фонда в Дания: „Danish AgriFish Agency“ отговаря за ЕФМДР и ЕЗФРСР, а „Danish Business Authority“ отговаря за ЕСФ и ЕФРР. Координацията и поддържането на близки контакти е много по-лесно, когато министерствата са само две, а не може би три или четири.

Становището на Комисията ни даде добри насоки и всъщност най-големите дискусии относно стратегията се очакваха предварително и затова през процеса по СП нямаше истински изненади. Според мен в Дания има общ консенсус по основните въпроси на растежа във всички сектори, като това позволи по-лесното формулиране на последователна стратегия. В началото съгласуваната стратегия беше обсъдена основно в групата от десет министерства – а по-късно беше представена пред регионите и общините, както и пред останалата част от партньорството.

Имахме няколко дискусии по четирите фонда, в които възникнаха някои различия – например по отношение на образованието на земеделските производители и подкрепата за иновативни земеделски производители – намерихме обаче приемливи решения.“

► Как политиката на сближаване трябва да допринесе за икономическото развитие на Дания?

Пребен Грегерсен „В момента Дания – дори и районът на Копенхаген – се представя по-добре в сравнение с икономическите кризи преди 5-6 години. Очакваме скоро да излезем от финансовата криза. Датското правителство публикува планове за растеж по проблеми, които са важни за датските предприятия с оглед на международната конкурентоспособност. Политиката на сближаване ще даде допълнителен тласък и ще гарантира, че всички региони ще участват в развитието. От европейска гледна точка обаче не получаваме много финансови средства от ЕСИ фондовете и не можем да дадем голям тласък.“

► Какви резултати очаквате за Дания в края на седемгодишния период?

Мари Гулдборг „Принципът на тематична концентрация е в съответствие с приоритетите на датското правителство. Вследствие на това нашите програми ще бъдат концентрирани върху по-малко инициативи, отколкото през предходния период, като ще бъдат избрани мерки със значителен ефект, както и такива, които са разходно ефективни. Надяваме се, че резултатите в края на периода ще отразят това.

ПОДКРЕПА ОТ ЕС ЗА ЕСИ ФОНДОВЕТЕ В ДАНИЯ, 2014-2020 Г.

ЕЗФРСР	629 млн. EUR
ЕФМДР	208 млн. EUR
ЕСФ	206 млн. EUR
ЕФРР	206 млн. EUR

Освен това очаквам, че това ще помогне за развитието на по-екологосъобразен и устойчив селскостопански сектор и по-продуктивен и устойчив от гледна точка на околната среда сектор на рибарството. Според мен нашите програми и споразумението за партньорство включват много възможности, които биха могли да улеснят това развитие.“

Пребен Грегерсен „Аз съм привърженик на истинските локално ориентирани подходи и истинските партньорства и се надявам, че посветените на регионалния растеж форуми в Дания ще дадат приоритет на финансирането на инициативи за растеж и създаване на работни места във всички датските региони, като се имат предвид проблемите в областта на интелигентната специализация и специалните затруднения в някои от районите, които се изправят пред структурни предизвикателства. Дания имаше подход към растежа и през периода 2007-2013 г. Научихме много от 2007 г. насам и имаме много данни, които биха могли да бъдат използвани за оценка на резултатите за предстоящия период. Работата ни е ориентирана към резултатите и правим това в продължение на няколко години.“

► Поддържахте ли контакти с други държави членки при изготвянето на техните СП?

Мари Гулдборг „Доста държави отправиха към нас питаня за нашето споразумение за партньорство, но по време на процеса не разговаряхме много с други държави. А при контактите си с други държави членки обменяхме най-вече информация за процеса и за сътрудничеството с Комисията.“

► Какви поуки извлякохте от тази дейност и какво бихте направили по различен начин, ако знаехте това, което знаете днес?

Мари Гулдборг „Близките контакти и неформалният диалог с работната група в Комисията през последните две години бяха важни за напредъка и резултатите от нашата работа. Въпреки че прекарахме много време, например в двустранни срещи с Комисията, това време беше ползотворно, защото дискусиите се проведоха по време на изготвянето на документите, а не след официалното внасяне на споразумението за партньорство.“

Друг извод, който направихме, е че планирането е важно за толкова дълъг процес, но гъвкавостта в работата е още по-важна, защото споразумението за партньорство и програмите се изготвиха, докато очаквахме окончателните нормативни актове, насоките за съдържанието на документите, както и решенията за разпределяне на бюджети за ЕСИ фондовете.“

Пребен Грегерсен „Както казах и преди, моят опит показва, че процесът на планиране, включително процесът на партньорство, трябва да започне по-рано, отколкото мислят почти всички останали. Да бъдеш първи, разбира се, също има своята цена. Струва ми се, че неформалните преговори имат също толкова голямо значение, както и формалните такива. Даваш и вземаш. И аз се надявам, че Комисията няма да вземе прекалено много, когато нашите програми достигнат до официалната процедура.“

Днес съм доволен, че настоявах да започнем по това време още през 2012 г. Доволен съм, че имаме смелостта да изготвим споразумението за партньорство и програмите паралелно с развитието на нормативната уредба. И съм доволен, че имаме открит и прозрачен диалог с нашите партньори. Това означава консенсус по отношение на подхода и аз очаквам с нетърпение изпълнението на програмите за периода 2014-2020 г.“

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.regionalt.dk

<http://agrifish.dk>

▶ РАВЕНСТВОТО В ГРАДОВЕТЕ

КЛЮЧОВ ФАКТОР ЗА РАЗВИТИЕ В СВЕТОВЕН МАЩАБ

Делегация на Европейската комисия, водена от комисар Хан, участва в Седмия форум на градовете, организиран от ООН-Хабитат в Меделин, Колумбия, който се провежда от 5 до 11 април 2014 г. Многочисленото събитие привлече 23000 участници – включително представители на национални, регионални и местни органи, неправителствени организации, базирани в общността организации, специалисти, научноизследователски институции и учени, представители на частния сектор, финансови институции, работещи в областта на развитието, фондации, медии, европейски институции и организации на ООН, както и други международни агенции – от всички краища на света, за да разгледат темата за равенството в градовете като фактор за развитието.

Урбанизацията се превръща в едно от най-важните предизвикателства за 21-ви век. През следващите десетилетия населението на градовете ще нарасне с над един милиард души, най-вече в развиващите се държави. Това създава огромни предизвикателства, тъй като специалистите по планиране на урбанизираните територии трябва да разработят подходящи инфраструктури и да създадат подходящи модели на урбанизация.

За да помогне за посрещането на тези предизвикателства чрез насърчаване на обмена на опит в цял свят, Програмата на ООН за населените места (ООН-Хабитат) организира всеки две години Световен форум на градовете, който е основното място в света за среща на ръководители и заинтересовани страни, работещи в областта на урбанизацията. ООН-Хабитат е агенция на ООН с мандат да насърчава развитието на устойчиви в социален и екологичен аспект градове с цел да се осигури адекватен подслон за всички.

Основната тема на седмото издание на Световния форум на градовете (WUF7) в Меделин беше борбата срещу неравенствата и насърчаването на приобщаването, които са смятани за ключови фактори за устойчивото градско развитие. Събитието беше открито от Мануел Сантос, президент на Република Колумбия, Жоан Клос, изпълнителен директор на ООН-Хабитат и заместник-генерален секретар на ООН, Анибал Гарсия, кмет на Меделин, и Серхио Фахардо, губернатор на департамент Антиокия.

Градовете – приоритет при изготвянето на политиките

Представената по време на форума политика на сближаване на ЕС е важен пример за ефективна публична градска политика.

На кръглата маса на министрите, посветена на националните действия за равнопоставеност в градовете и развитието, комисар Хан заяви: „Градовете вече не могат да останат на заден план при изготвянето на политиките, те трябва да се превърнат в ясен приоритет“. Той очерта трите приоритета на градската политика на ЕС – повишаване на капацитета за научни изследвания и иновации, подпомагане на малките и средните предприятия и инвестиране в нисковъглеродната икономиката – и обърна внимание на големия международен интерес към модела на политиката на сближаване на ЕС.

Градското планиране става все по-важно, тъй като европейските градове ще бъдат подложени на все по-голям натиск вследствие на нарастването на населението. Според Гата Нгулу, министър на финансите на Чад, изменението на климата, природните бедствия и войните ще предизвикат огромни миграционни потоци, най-вече към Европа. Решенията трябва да обхващат осигуряването на прилично жилище, основна инфраструктура, градско и териториално планиране, градска екология и добри връзки село град, по-специално чрез второстепенни градове.

Жоан Клос подчерта ролята на силните национални програми за градовете, а министърът на благоустройството и градското развитие на САЩ Шон Донован говори за тенденциите в САЩ, които сега се изправят пред процес на реурбанизация, като разчитат предимно на третия сектор и участието на общностите.

Много публични органи вече осъзнават това. Ан Погам, главен изпълнителен директор на „Agence Française de Développement“ (AFD), обясни, че 50% от финансирането от AFD в размер на 3,5 млрд. EUR вече се използва за градско развитие и подчерта значението на дългосрочното финансиране и ролята на банките.

Ангажиране на местните общности и подобряване на социалната структура на градовете

Според участниците в специалната дискусия относно финансирането на новата програма за градовете, която привлече аудитория от над 1 000 души, успешната градска политика е възможна само чрез: ангажиране и използване на ресурсите и способностите на местните общности; укрепване на институционалния и административния капацитет на местните органи и следване на териториален подход на ниво урбанизирани територии.

ОТВОРЕНИ ГРАДОВЕ НА УТРЕШНИЯ ДЕН – НАСЪРЧАВАНЕ НА ПРИОБЩАВАНЕТО И УЧАСТИЕТО НА ОБЩНОСТТА

Комисията беше домакин на мрежово събитие с участието на Междумериканската банка за развитие, на което бяха представени примери от европейски (Малага, Йорк, Рига, Торино) и южноамерикански (Сао Паулу, Мар дел Плата) градове. Примерите разглеждаха ключови предизвикателства за градовете – жилища, околна среда и работни места за младите хора – като беше предоставена вътрешна информация за подходите на съвместно създаване и отворени иновации. Поставен беше акцент върху действията, които дават резултат, и как те да бъдат споделяни по-добре.

РИГА, ЛАТВИЯ

Вторият по големина скандинавски град и най-големият в Балтийския регион е мултикултурно средище на 150 националности. Градът си поставя за цел да ангажира младите хора чрез подход на стимулиране на участието в местната политика, като акцентира върху ключови за тях въпроси, които имат въздействие и стойност за общността и работата по които се ръководи от младежи. Рига се стреми да създаде реалистични национални и местни политики, които се приемат от младата и многолика общност.

ТОРИНО, ИТАЛИЯ

Един от най-важните европейски индустриални градове през 20-и век, през последните две десетилетия Торино е драстично променен. Градът успя да създаде диверсифицирана система от движещи икономически фактори, а неотложните предизвикателства пред обществото – като например младежката безработица, замърсяването и високия публичен дълг – се решават чрез програмата „Социални иновации Торино“. Подкрепената от URBACT инициатива помага на младите хора да станат „носител на промяна“ и да разработят иновативни решения за по-добро и по-устойчиво общество.

САО ПАУЛУ, БРАЗИЛИЯ

Сао Паулу, най-гъстонаселеният град в Бразилия с 11 милиона жители, създава 12% от общия БВП на страната. Въпреки икономическата мощ и иновативната икономика на града, между кварталите продължават да съществуват съществени различия – от значително изостанали райони в изолация до добре развити градски райони.

След „юнските шестивия“ по време на демонстрациите през 2013 г., които привлякоха вниманието към широк кръг проблеми на градската среда, от обществения транспорт до социалните жилища и обществените места, общинската управа започна изпълнението на нов Стратегически генерален план за справяне с тези предизвикателства. Един от проектите изгражда Единни образователни центрове с участието на цялата общност, включително младите хора и публичните органи, които информират за развитието на нови публични политики.

▶ Бедняшкият квартал „Комуна 13“, един от най-бедните райони на Меделин.

Луис Алберто Морено, президент на Междумериканската банка за развитие, подчерта важността на „социалната тъкан“, обръщайки внимание на факта, че в 40% от градовете в света значителен брой хора живеят в бедни квартали с високо ниво на престъпност.

Ключовият въпрос за равенството в градовете беше засегнат от оратори от целия форум, по-специално от нобеловия лауреат по икономика Джоузеф Стиглиц, който обърна внимание на бедните, които са основните жертви на зле планираните градове, като страдат от липса на транспорт, нормални жилища и обществени пространства. Той подчерта, че неравенството и сегрегацията са грешки, които водят до политическа нестабилност и икономическа слабост на държавата.

Обмен на най-добри практики чрез сътрудничество

Според Хосе Карера, вицепрезидент на „CAF Development Bank of Latin American“, 70% от общините не разполагат с административен и финансов капацитет за провеждането на необходимите проекти.

Ето защо в момента Европейската комисия анализира възможностите за сътрудничество в областта на градското развитие, по-специално в Латинска Америка, чрез програма URBELAC (Урбанизирани градове в Европа, Латинска Америка и Карибския басейн).

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ МЕДЕЛИН РАВЕНСТВОТО КАТО ОСНОВА НА УСТОЙЧИВОТО ГРАДСКО РАЗВИТИЕ

НОВА ПРОГРАМА ЗА ГРАДОВЕТЕ

Участниците в Седмия световен форум на градовете подчертаха необходимостта от популяризиране на нова програма за градовете, която може да преодолее предизвикателствата, които поражда липсата на адекватна законова рамка и планиране, водещи до неударно разширяване на градовете, интензивно използване на енергия, обезпокоителни и опасни ефекти вследствие на изменението на климата, различни форми на неравенство и социално изключване и все по-трудно осигуряването на достойна трудова заетост за всички. Тази програма трябва да подкрепи модел на урбанизация, изграден около хората и основан на концепцията „Cities for Life“.

Новата програма за градовете изисква нови технологии, надеждни данни за градовете, както и интегрирани, приобщаващи подходи на планиране, за да се отговори едновременно на настоящите предизвикателства и на нововъзникващите нужди на градовете на бъдещето.

Съзнаваме, че съществуват много модели на урбанизация, които отговарят на разнообразните културни, институционални и социални условия в различните държави и градове. Във връзка с това новата програма за градовете трябва да:

- ▶ Насърчава правителствата да разработват и използват методи, например национални градоустройствени планове и политики, които свързват настоящото градско развитие с бъдещите нужди и са твърдо стъпили върху основните принципи на равенство, справедливост и права на човека.
- ▶ Подпомага по-силното социално сближаване и да премахва социалното разделение, като насърчава равенството чрез предоставянето на възможности на всички сегменти на обществото, по-специално на жените, младите и коренното население.
- ▶ Насърчава приобщаващото местно управление, основано на участието, което предоставя възможности на всички жители; признава ключовия принос на различните нива на управление, включително на регионално, подрегионално и общинско равнище; укрепва формалните механизми за координация; определя общи отговорности и предоставя на всяко ниво на управление необходимите ресурси и стимули за ефективно осъществяване на съответните му функции.
- ▶ Насърчава устойчивото градско развитие, основано на градското планиране, което насърчава участието на младите хора, равенството между мъжете и жените и балансираното териториално развитие; засилва устойчивостта към изменението на климата и природните бедствия; подобрява гетата и предотвратява тяхното създаване и осигурява жилища, основни услуги и сигурност на правата на земевладение; осигурява достъп до безопасен, достъпен и устойчив транспорт на достъпна цена и достъп до безопасни обществени места и услуги за всички.
- ▶ Насърчава активното и ангажирано участие на частния сектор, гражданското общество, включително местните общности, и други поддръжници чрез партньорства с цел да се гарантира икономическо и социално развитие в широк мащаб за намаляване на бедността и създаване на работни места за всички.

Откъс от Декларацията от Меделин.

▶ ПЪЛНИЯТ ТЕКСТ Е ПУБЛИКУВАН НА:

<http://worldurbanforum7.org/Media/Default/PDF/Medell%C3%ADn%20Declaration.pdf>

► „Ботеро Плаза“, Меделин.

► Дискусия между Анибал Гавирия, кмет на Меделин, отрядсно, и Йоханес Хан.

► Йоханес Хан в „Ruta N“, центърът за бизнес и иновации в Меделин.

„Провеждаме все повече диалози по темата на политиката на сближаване в цял свят. Градското развитие е основна тема в тези диалози, както с Латинска Америка, така и с Китай. Градовете в Европа са отворени за работа с останалата част на света и ние знаем, че те ще имат най-голям успех в партньорство с други. Ето защо ЕС се бори за свободна търговия в цял свят.“

ЙОХАНЕС ХАН – ЕВРОКОМИСАР ПО РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

▶ WUF7 ЗАЩО МЕДЕЛИН?

▶ „Metrocable“, Меделин.

Изборът на Меделин за място на провеждането на WUF7 не е случайно. Вероятно в света няма друг град, който да демонстрира по-добре потенциала за градска промяна.

През 2013 г. „Уол Стрийт Джърнъл“ обяви Меделин най-иновативния град в света. Това е само последната от поредицата международни награди, с които той бе удостоен, включително Наградата за дизайн на градска среда на университета „Харвард“ и Наградата за устойчив градски транспорт за 2013 г. (заедно със Сан Франциско). Съвсем неотдавна обаче, през 1991 г., градът отново се ползваше със световна известност, но причината за нея не беше толкова добра. По това време, в разгара на насилието, провокирано от нарковойната, там беше регистрирана най-високата концентрация на убийства в света (381 убийства на 100 000 жители). За двадесет години обаче благодарение на своята политика градските власти успяха да намалят това число 10 пъти.

„Неравенството е коренът на градското насилие“

В градската Галерия за модерното изкуство огромно табло заема централно място в главната изложбена зала. На него е изобразена Диаграмата на Меделин – стратегически разказ за пътуването на града в близкото минало и настоящето. Озаглавена „История на гражданската свобода: как едно общество излезе от конфликта, възстанови достойнството на града, мобилизира колективния дух и поправи бъдещето на собствения си град“, диаграмата подчертава, че на първо място и преди всичко това е било политически процес. Встъплението гласи: „Неравенството е коренът на градското насилие“.

Това е откъс от статия, написана за блога URBACT от Еди Адамс, експерт консултант на URBACT, програмата за обмен и обучение за градовете в ЕС.

▶ **ПРОЧЕТЕТЕ ЦЯЛАТА СТАТИЯ:**
<http://www.blog.urbact.eu/2014/04/making-sense-of-medellin/>

Инвестиции в обществен транспорт

Може би най-емблематичният символ на поразителната трансформация на Меделин е „Metrocable“. Извисяваща се над очертанията на града на небесния фон, тази система от кабинкови лифтове транспортира 30 000 души дневно от разположените по планинските склонове квартали до центъра на града. Благодарение на системата, за да достигнат работните си места, работещите хора вече пътуват всеки ден само четиридесет минути вместо три часа преди. Може би най-важното постижение обаче е отварянето на общностите, живели в продължение на десетилетия в условия на изолация и социално изключване, сред престъпност и насилие. Сега Меделин има най-добре интегрираната система на обществен транспорт в Южна Америка, като „Metrocable“ и автобусите на газ осигуряват бързо, чисто и ефективно метро.

В южната част на града един различен вид транспорт забива клин в „Комуна 13“, един от най-опасните квартали в историята на Меделин. Там поредица от електрически ескалатори отварят квартала, кацнал на склона на стръмен хълм, като нарушават изолацията, допринесли за превръщането му в миналото в зона, забранена за външни лица.

▶ НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

Седми световен форум на градовете, организиран от ООН-Хабитат:
<http://wuf7.unhabitat.org/>
URBELAC:
http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/international/urbelac_en.cfm

► Култивирани миди, Кот д'Опал.

► ПОДКРЕПА ЗА КРАЙБРЕЖНИТЕ ОБЩНОСТИ В РЕГИОНИТЕ НА ЕВРОПА

В това издание „Панорама“ насочва вниманието към Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), който е един от петте европейски структурни и инвестиционни (ЕСИ) фонда, наред с Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). ЕСИ фондовете са основните финансиращи програми за периода 2014–2020 г., които подпомагат създаването на растеж и работни места в целия ЕС.

Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) е инструмент на ЕС за подкрепа на новата Обща политика в областта на рибарството (ОПОР), която си поставя за цел през периода 2014–2020 г. да подобри социалната, икономическата и екологичната устойчивост на моретата и крайбрежията в Европа, като оказва подкрепа на местни проекти, предприятия и общностите по места.

ЕФМДР е един от петте Европейски структурни и инвестиционни фонда, които се допълват взаимно и се стремят да дадат приоритет на възстановяването на Европа,

КАКВО Е „СИН РАСТЕЖ“?

Океаните, моретата и крайбрежията на Европа имат голям потенциал за иновации и растеж. „Син растеж“ е стратегията на ЕС за подпомагане на устойчивия растеж в морските отрасли, която допринася за изпълнението на стратегията „Европа 2020“. Въпреки че „синята икономика“ осигурява около 5,4 милиона работни места в ЕС и генерира брутна добавена стойност в размер на почти 500 млрд. EUR годишно, тя може да реализира още по-голям растеж.

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth/index_bg.htm

което е основано на растежа и работните места. През новия програмен период целта е да се постигне максимален положителен ефект от взаимодействието между фондовете, за да се подобри координацията и ефективността и да се избегне двойното финансиране. Бюджетът

► Лодки, акостирали на кей, Смяоген, Бохуслен, Швеция.

КОЙ ЩЕ СЕ ВЪЗПОЛЗВА ОТ ЕФМДР И КАК?

- Европейските общности по крайбрежията и на сушата, които са зависими от риболова, ще се възползват от новите възможности за работа и растеж в областта на рибарството, аквакултурите и други сектори на морската икономика, което от своя страна ще има положително отражение върху местното развитие и растеж.
- Европейският сектор на рибарството ще получава подкрепа, за да се улесни изпълнението на реформата и да се намалят различията в иновациите.
- Европейският сектор на аквакултурите ще получава достъп до средства, когато насърчава екологосъобразния растеж, иновациите и конкурентоспособността.
- Европейската промишленост ще се възползва от стабилни доставки на продукцията от диви и култивирани култури.
- Европейските потребители ще имат достъп до здравословни продукти на рибарството и стопанствата с висока хранителна стойност.
- Учени и изследователи, работещи в областта на управлението на рибарството, морската околна среда, изменението на климата и защитата на бреговете, управлението, социалните науки, морската икономика и т.н.
- Фирми, ангажирани в крайбрежни или офшорни икономически дейности, и предприятията, които им предоставят услуги.
- Органи, които отговарят за различни аспекти на морското дело, като например опазване на околната среда, наблюдение или пространствено планиране.

на фонда, който възлиза на 6,4 млрд. EUR, ще бъде концентриран върху създаването на работни места, диверсификацията на местните икономики в крайбрежните региони и повишаването на рентабилността и устойчивостта на риболова.

Въпреки широкообхватните си цели, ЕФМДР се основава на шест основни стълба:

- **Устойчиво рибарство**, осигуряващо баланс между риболовния капацитет и наличните ресурси, което става все по-селективно и прекратява пилеенето на случайния улов на риба.
- **Устойчиви аквакултури** които да подпомогнат растежа на сектора и да му помогнат да стане по-конкурентоспособен чрез спазването на специални правила за екологични методи на производство и строги норми за качество, здравословни условия и безопасност – осигурявайки по този начин качествени, надеждни и хранителни продукти за Европа.
- **Изпълнение на ОПОР** чрез подобряване на събирането на данни, научни знания и мониторинг, контрол и изпълнение на законодателството в областта на рибарството.
- **Подпомагане на крайбрежните общности** които са зависими от рибарството, при диверсифицирането на техните икономики в други дейности, свързани с морето, като например туризъм, и оказване на помощ

за добавяне на по-висока стойност към техните риболовни дейности.

- Подобряване на **предлагането на пазара и преработката** в секторите на рибарството и аквакултурите.
- **Подпомагане на „синия растеж“ от моретата** чрез подобряване на знанията за моретата, по-добро планиране на морските дейности, управление на всеки морски басейн в съответствие с неговите нужди и насърчаване на сътрудничеството в областта на морското наблюдение.

Признавайки значението на малките предприятия за икономиката и сектора на рибарството в Европа, ЕФМДР концентрира подкрепата върху малките и средните предприятия (МСП) и по-специално върху малките крайбрежни флоти, които съставляват голяма част от сектора и имат потенциала да окажат трансформиращ ефект върху местните общности, които обслужват. Ще се предлага подкрепа за маркетингови и бизнес стратегии, както и обучение на безработни млади хора и съпруги на рибари, за да им се помогне да играят по-голяма роля в тези местни, често семейни бизнеси.

Младите рибари под 40-годишна възраст също ще могат да получат помощ за закупуване на кораб, ако имат петго-

► Завод за преработка на риба, Шотландия.

ПРИМЕР ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОНД ЗА РИБАРСТВО (ЕФР)

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА НА МАЛТА ЗА ПЕРИОДА 2007-2013 Г.

ОС 3: ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВ РИБЕН ПАЗАР ЗА ТЪРГОВИЯ НА ЕДРО (ПЪРВА ПРОДАЖБА)

Новата база заменя историческа сграда в туристическата част на Ла Валета, където по-рано се е помещавал рибният пазар, а сега ще бъде изграден хотел. Новият пазар за търговия на едро заема мястото на изоставено съоръжение за обезсоляване на морска вода в индустриална зона в непосредствена близост до централната клиника. Новата база ще бъде по-ефективна, с по-лесна поддръжка, а поради това и по-хигиенична. Тя ще бъде от полза както за операторите, така и за потребителите, като ще доведе до положителни общи ефекти, като например общо използване на канализационните системи. Освен това, както и на стария пазар, на новото място е възможен и директен достъп на риболовни кораби за разтоварване.

► СТРОИТЕЛСТВО:

от ноември 2012 г. до края на 2013 г.

► ОБЩА ИНВЕСТИЦИЯ: 3716 240 EUR

► УЧАСТИЕ НА ЕФР: 2 201 908 EUR

дишен опит в сектора. Целта на тези мерки е да доведат до социално сближаване в крайбрежните райони на Европа и да се помогне на местните общности да бъдат по-силно ангажирани с местните сектори на рибарството.

Прекратяването на разточителната практиката на изхвърляне на риба обаче е от жизнено важно значение за дългосрочния просперитет на следващото поколение рибари, както и на следващите поколения. Ако въпросът не се реши, неговото влияние върху рибните запаси може да бъде катастрофално. По този начин изхвърлянето постепенно ще спре и рибарите ще бъдат длъжни да разтоварват на сушата целия си улов. За да се осъществи това, от ЕФМДР ще бъде отпусната подкрепа за разтоварване на сушата, съхранение, преработка и пускане на пазара на този улов. Допълнителната полза ще бъде, че местните рибарски общности ще бъдат подпомогнати да диверсифицират своите икономики. Планирани са средства и за участието на рибари в изпитвания на рибарско оборудване с ниска степен на въздействие, което да им помогне да улавят само това, което желаят.

Накрая, ЕФМДР ще се възползва от натрупания положителен опит по Ос 4 на Европейския фонд за рибарство – водено от общността местно развитие. Чрез иновативни и интегрирани подходи ЕСИ фондовете ще предлагат широка гама от възможности за местните участници, които

да им позволят да възприемат подход от долу нагоре към местните предизвикателства в крайбрежните общности, по-специално чрез насърчаване на връзки между градски, селски и рибарски райони. Ако бъде приложено успешно, воденото от общностите местно развитие може да помогне за оказването на подкрепа на нови пазари и продукти, може да насърчи създаването на работни места в рибарски райони и също така да засили ролята на рибарските общности в местното развитие.

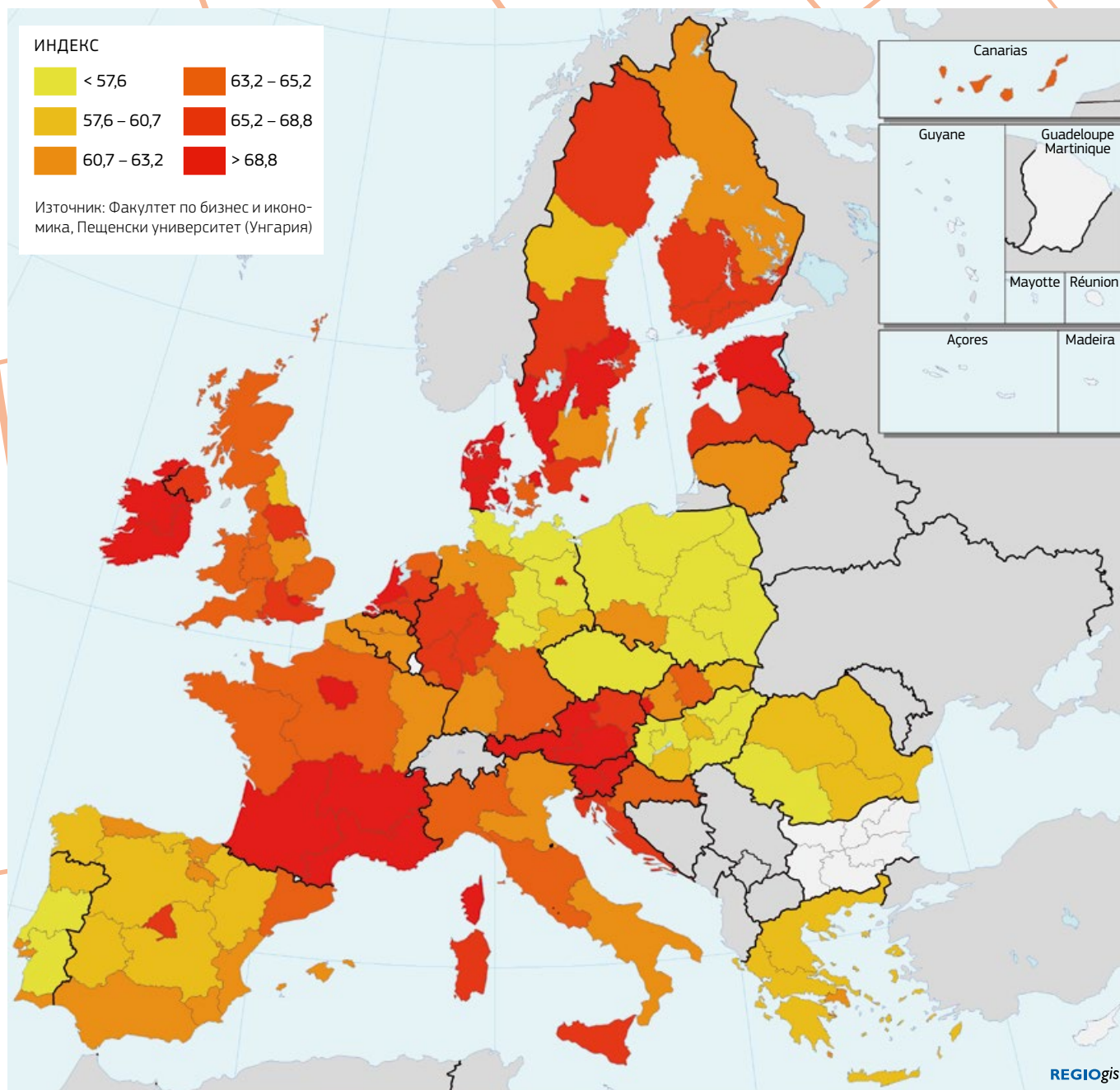
В крайна сметка ЕФМДР се стреми да постигне именно това – да създаде условия за местните предприятия и общности, за да активира устойчивия и приобщаващ растеж, от който се нуждае Европа и който ЕС се е ангажирал да превърне в реалност до 2020 г. ЕФМДР няма да определя как трябва да бъде похарчен всеки цент; целта е да се даде възможност на хората, които познават своя занаят, промишлеността и местната общност, да работят по най-добър начин в името на светлото, синьо и устойчиво бъдеще на рибарството в Европа.

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_bg.htm

REDI – ИЗМЕРВАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

ИНДЕКС НА РЕГИОНАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И РАЗВИТИЕ ИНДИВИДУАЛНИ РЕЗУЛТАТИ, 2013 Г.

Нов индекс на регионалното предприемачество и развитие (REDI) беше разработен от неотдавнашен проект, финансиран от Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“.

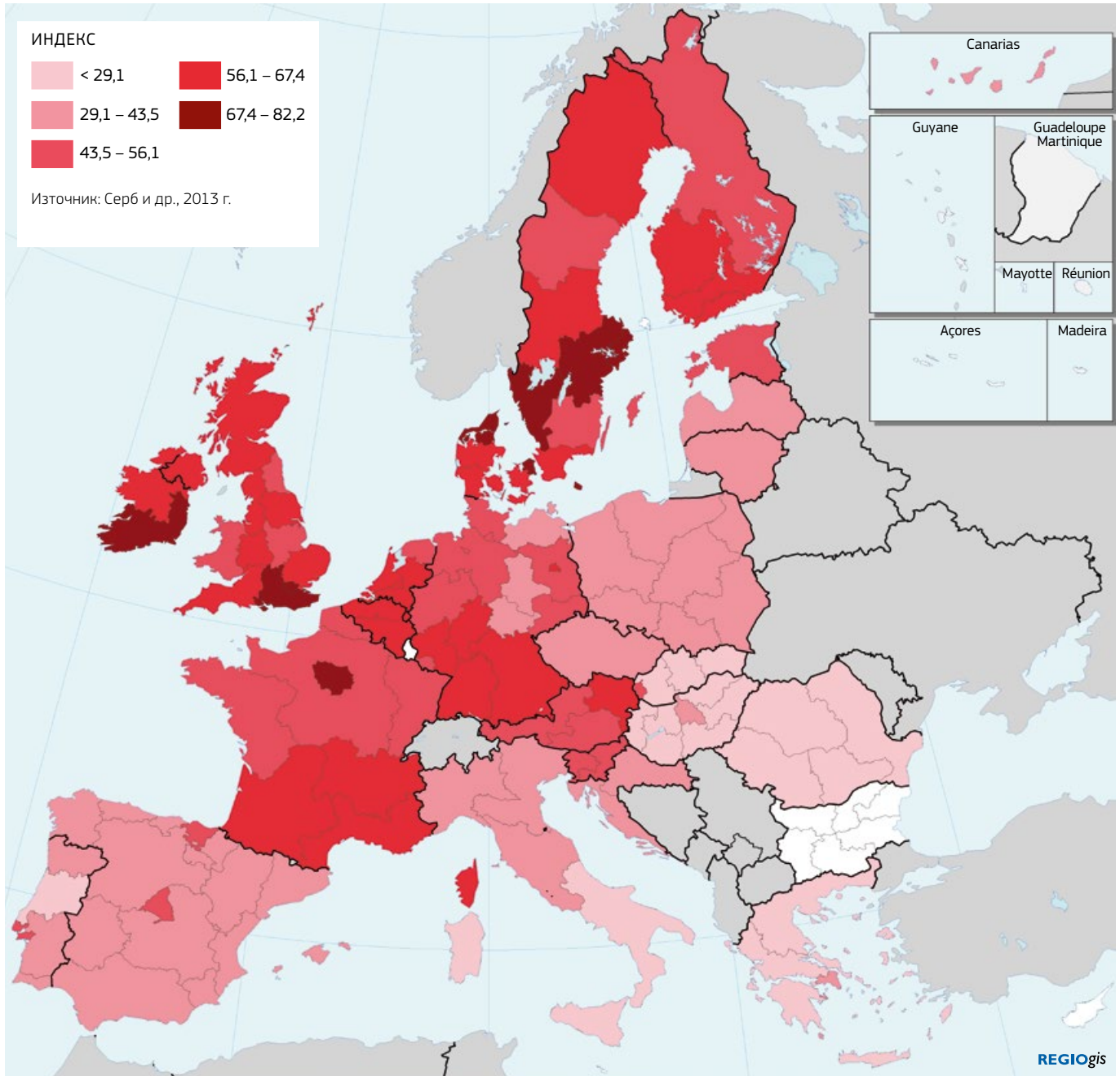
Индексът отчита индивидуалните нагласи и характеристики, както и регионалния контекст, а освен това не само дали хората са готови да започнат бизнес, а и дали в съот-

ветния регион са налице условията за това. Индексът обхваща предприемаческите нагласи, способности и стремежи.

Различията между регионите са значителни, като разликата между региона с най-висок резултат (Ховедстаден в Дания) и този с най-нисък (Макрорегион 2 в Румъния) е повече от четири пъти. Сред класираните в челната

► ИНДЕКС НА РЕГИОНАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО И РАЗВИТИЕ ОБЩ ИНДЕКС, 2013 Г.

► десетка има четири шведски региона, по два от Дания и Обединеното кралство, както и по един от Франция и Ирландия.

Анализът на индивидуалните фактори за предприемачество дава малко по-различна картина от общия индекс. Сред първите десет региона според „индивидуалния“ индекс отново фигурират пет от регионите в челната

десетка според общия индекс (например Лондон, Обединено кралство, Ховедстаден, Дания, и Ил дьо Франс, Франция), но там има и два словенски региона, както и два в Ирландия. За разлика от общия индекс, сред класираните на последните десет места фигурират три региона в Германия и четири в Полша.

► РАЗШИРЯВАНЕТО НА ЕС: 10 ГОДИНИ РАСТЕЖ

На 1 май 2014 г. беше отбелязана 10-ата годишнина от най-голямото разширяване в историята на ЕС, което стана факт след присъединяването на 10 нови държави членки, повечето от които от Централна и Източна Европа. Десет години по-късно Европа е по-силна, по-богата и по-безопасна – в политически, икономически и културен план.

Преди десет години Европейският съюз се разрасна с присъединяването на Чехия, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Полша, Словакия и Словения от Централна и Източна Европа и Малта и Кипър от региона на Средиземно море.

Разширяването превърна ЕС в най-големия единен пазар в света. Засилването на търговията между държавите членки създаде нови работни места, инвестиции и растеж. Разширяването освен това допринесе за нарастването на тежестта на Европа в света. Като икономическо обединение на 500 милиона граждани, ЕС е в добра позиция да отстоява позицията си в цял свят.

„Когато сме обединени, ние сме много по-силни в света; когато сме обединени, ние сме в по-добра позиция не само да защитаваме нашите интереси, но и да популяризираме нашите ценности“, коментира председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу по повод на историческата годишнина.

Еврокомисарят по разширяването Щефан Фюле заяви: „Присъединяването на 10 държави членки на 1 май 2004 г. ни донесе споделена стабилност, сигурност и просперитет. Това отново обедини Европа след годините изкуствено разделение през Студената война.“

Разширяването на ЕС на изток наистина укрепи прилагането на принципите на демокрация, свобода и върховенство на закона за милиони хора, живели зад Желязната завеса. Присъединяването към Европейския съюз беше символ на надежда и по-добро бъдеще за милиони хора.

Стабилност и единство

Преди десет години броят на държавите, членки на Европейския съюз, се увеличи от 15 на 25, осигурявайки стабилност на обединената отново Европа. След две по-нататъшни разширявания броят на държавите членки достигна 28, като България и Румъния се присъединиха през 2007 г., а Хърватия през 2013 г.

Днес политиката на разширяване продължава да е двигател на трансформацията и насърчава стабилността в държавите от Югоизточна Европа, които се стремят към членство в ЕС. Притегателната сила и влиянието на ЕС им помагат да изпълнят демократични и икономически реформи, да подобрят прилагането на принципите на правната държава и да изградят мостове към своите съседи, преодолявайки по този начин наследството от миналото.

Увеличаване на търговския оборот за новите държави членки

Разширяването увеличи вътрешния пазар. Освен това то освободи търговията и финансовите потоци, като по този начин предостави възможности на фирмите от ЕС и присъединилите се държави. Почти три пъти нарасна търговският оборот между старите и новите държави членки.

През периода 1994–2008 г. БВП на Централна и Източна Европа отбелязва средно повишение от 4% годишно. Смята се, че самият процес на присъединяване е допринесъл за почти половината от този ръст, т.е. 1,75% годишно за периода 2000–2008 г.

Нови работни места

Само за шест години, от 2002 до 2008 г., икономическата динамика на тези държави генерирани три милиона нови работни места.

Растежът в присъединилите се държави допринесе за растежа в „старите“ държави членки чрез нарастване на възможностите за инвестиции и по-голямото търсене на техни продукти. Това допринесе за 0,5% от общия растеж на държавите от ЕС-15⁽¹⁾ през периода 2000–2008 г.

Двойно по-високият дял на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) от останалата част на света към ЕС след присъединяването, изразени като процент от БВП (от 15,2% от БВП през 2004 г. до 30,5% от БВП през 2012 г.) е показателно за нарастването на привлекателността на по-големия единен пазар за инвеститорите, като разширеният ЕС привлича 20% от световните ПЧИ.

Общият размер на ПЧИ от ЕС-15 в държавите от ЕС-12⁽²⁾ достига 564 млрд. EUR през 2012 г., отбелязвайки повишение от 357% от 2007 г.

(1) ЕС-15: 15-те държави, членки на ЕС, преди разширяването през 2004 г.

(2) ЕС-12: държавите, членки на ЕС, които се присъединиха при разширяването през 2004 и 2007 г.

► В цяла Европа се провеждаха събития по повод 10-ата годишнина от разширяването на ЕС, включително в Кипър (по-горе), Чехия (горе вдясно) и Унгария (долу вдясно).

РАЗШИРЯВАНЕ ФАКТИ И ДАННИ

ИКОНОМИЧЕСКО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ОТ 2004 Г. НАСАМ

- Само за шест години, през периода 2002-2008 г., икономическата динамика на тогавашните „нови“ държави членки на ЕС създаде три милиона нови работни места.
- Износът на Германия към присъединилите се след 2004 г. 12 държави е нараснал почти двойно от 2004 г. насам.
- Износът на Обединеното кралство е нараснал с около 50%.
- За Нидерландия разширяването е генерирало допълнителни приходи в размер на 11 млрд. EUR.
- Благодарение на разширяването годишният БВП на Австрия отбелязва ръст от 0,4%.

ГЛОБАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

Населението на ЕС съставлява 7% от световното население (по данни от 2012 г.), докато делът на Съюза в световния БВП възлиза на 23%.

- ЕС е сред 5-те икономики с най-добри резултати в света.
- Съюзът е най-големият участник на световната търговска сцена.
- ЕС е най-големият източник и цел на преки чуждестранни инвестиции.

Инвестиции на политиката на сближаване

Финансирането по политиката на сближаване заедно с осигуреното съфинансиране от държавите членки вече съставлява много значителна част от публичните инвестиции в Европа – повече от половината от всички публични инвестиции в някои държави членки, като например Словакия (92%), Унгария (88%), България (81%), Литва (79%), Естония (70%), Малта (63%), Латвия (60%) и Полша (54%) през периода 2010-2012 г.

Ползи за цяла Европа

По-голяма Европа означава по-силна Европа. През 2012 г. БВП на ЕС е 23% от световния БВП, като възлиза на 13 трил. EUR. Присъединяването донесе ползи както за държавите, които се присъединиха към ЕС, така и за утвърдените държави членки. С разширяването на ЕС се увеличават и възможностите за компаниите, финансовите инвеститори, потребителите, туристите, студентите и собствениците на имоти.

Процесът на разширяване помага за подобряване на качеството на живот на хората чрез интеграция и сътрудничество в области като енергетика, транспорт, върховенство на закона, миграция, безопасност на храните, опазване на околната среда и изменение на климата. Разширяването помага да се гарантира, че собствените високи стандарти на ЕС се прилагат извън нашите граници, и това намалява рисковете да бъдат засегнати гражданите на ЕС, например от замърсяване отвън.

В някои отношения разширена Европа е по-безопасно място. Чрез процеса на присъединяване ЕС насърчава демокрацията и основните свободи, укрепва принципите на правовата държава в държавите, които се стремят към членство, и намалява въздействието на трансграничната престъпност. Сегашната политика на разширяване заздравява мира и стабилността в Югоизточна Европа и насърчава възстановяването и помирението след войните от 90-те години на 20-и век.

Разширеният ЕС има по-голямо влияние в днешния многополюсен свят. Разширеният Съюз усъвършенства „меката сила“, необходима за оформянето на облика на света около нас. Той помага за разпространението на нашите ценности и интереси отвъд нашите граници.

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-325_en.htm

► ЕС ОТБЕЛЯВА ДЕНЯ НА ЕВРОПА ПРЕЗ 2014 Г.

Всяка година, на 9 май, Европа отбелязва Деня на Европа – годишнината от Декларацията на Шуман – речта, произнесена на 9 май 1950 г. от тогавашния министър на външните работи на Франция Робер

Шуман, довела до създаването на обединението, превърнало се в крайна сметка в ЕС. През тази година беше отбелязана и 10-ата годишнина от разширяването на ЕС на изток.

ФРАНЦИЯ / Оверн

Оверн отбеляза цял „месец на Европа“ с повече от 50 събития между 9 май и 9 юни. Концерти, конференции, игри и конкурси, организирани в сътрудничество с 20 партньора с една цел: да се помогне на хората да открият Европа. Централно място сред събитията тази година заемаха игрите и състезанията. Викторината *Jouez l'Europe en Auvergne* (Играйте Европа в Оверн) отправи предизвикателство към студентите в региона да отговорят правилно на въпроси, свързани с Европа. От 9 май на акаунта @mdeauvergne в Twitter беше организиран конкурс за „селфи“ с хаштаг #mde2014, а във Facebook хората имаха възможността да спечелят концертни билети за фестивала „Eurovox“.

► Научете повече:
www.europe-en-auvergne.eu

► АВСТРИЯ / Виена

В навечерието на Деня на Европа в сградата на община Виена се състоя събитието „Виена за Европа – Европа за Виена“, като кметът на града Михаел Хойпъл бе домакин на комисаря по регионалната политика Йоханес Хан и на бившата евродепутатка Мерседес Ехерер. Кметът подчерта, че мирът, икономическият просперитет и социалният баланс са сърцето на ЕС, като заяви: „Силните градове са единственият начин да се гарантира силна Европа“. В речта си комисар Хан обърна внимание на ролята и отговорността на Виена като град с надрегионално значение от региона на река Дунав.

► НИДЕРЛАНДИЯ / Брабант

От няколко години Нидерландия отбелязва Деня на Европа с *Europa Kijkdagen* (Дни на отворените врати на Европа) – събитие, което показва на обществеността значението на Европа в нашите региони. В продължение на три дни финансирани от ЕС проекти организират дни на отворените врати и хората могат да усетят сами промяната, която носи Европа – като например проектът „Unas“ в Бреда.

► Научете повече:

www.europaomdehoek.nl

▼ УНГАРИЯ / Будапеща

Кабинетът на министър-председателя и Представителството на Европейската комисия организираха 10-километрово бягане край 10 емблематични проекта, съфинансирани от ЕС. Събитието се проведе на 11 май 2014 г. в сърцето на Будапеща и с него бе отбелязвана 10-ата годишнина от присъединяването на Унгария към ЕС и Деня на Европа. Повече от 2000 участници се опитаха да преминат трасето, което преминаваше край забележителни проекти като Музикалната академия „Ференц Лист“, минералните бани „Лукач“ и „Рудаш“ и „Варкерт базар“. Церемонията по награждаването се състоя на площад „Ержебет“ в сърцето на Будапеща, където се проведе фестивалът „Денят на Европа“. Изложба на проекти, съфинансирани от ЕС, организирана от кабинета на министър-председателя, съпровождаше представянето на скорошна публикация, съдържаща до 100 проекта, осъществени в Унгария през периода 2007-2013 г.

► Научете повече:

<http://bbu.hu/eu10/>

ЛИТВА / Вилнюс

На един от централните площи на столицата Вилнюс беше организирана голяма улична експозиция, представяща илюстрирана карта на Литва, на която се откроява транспортният сектор на страната. Недалеч беше разположена тематична палатка, където посетителите от всички възрасти можеха да получат информация за финансираните от ЕС проекти за транспортна инфраструктура. През целия ден посетителите бяха приканвани да решават тематични кръстословици и да проверят своите знания чрез интерактивни тестове. Събитието беше организирано от министерството на транспорта и съобщенията на Литва в рамките на тридневните чествания по случай Деня на Европа, организирани от Информационното бюро на Европейския парламент в Литва.

ПОЛША / Варминско-Мазурско воеводство

Програмата за трансгранично сътрудничество на Литва и Полша отбеляза Деня на Европа и 10 ата годишнина от присъединяването на Полша към Европейския съюз с гражданите на Олшин, столицата на Варминско-Мазурско воеводство. Събитието „Вие печелите от сътрудничеството“ събра бенефициенти на програмата, които искаха да покажат и да разкажат за постиженията на своите проекти. Посетителите на Стария град в Олшин бяха поканени да вземат участие в демонстрациите „Пожарна бригада в действие“ и „Кучета, работещи за митницата“, поредица от демонстрации на първа помощ, оборудване и транспортни средства. Те имаха възможността да гледат специални прожекции на филми за общата история на Полша и Литва и да опитат силите си в игри и конкурси за ЕС.

► Научете повече:
www.lietuva-polska.eu

ИТАЛИЯ / Кампания

На 9 май регион Кампания организира церемония по награждаване на студентите, участвали в конкурса „*Racconta all'Europa, Chiedi all'Europa*“ („Разкажи за Европа, задай въпроси за Европа“), който беше организиран от региона, за да се обясни ролята на ЕС в местното развитие. Събитието имаше за цел да разшири познанията на хората за извършената от Кампания работа във връзка с програмирането на фондовете на ЕС, най-вече ЕФРР. Церемонията предостави възможност за представянето на интересни мултимедийни продукции и популяризиране на основните ценности на ЕС.

► Научете повече:

www.facebook.com/concorso.raccontaalleuropa

<http://festivaleuropasecondaedizione.digitcampania.it/>

ЗАГРЕБ / ХЪРВАТИЯ

Представителството на Европейската комисия, Информационното бюро на Европейския парламент и Министерството на външните работи и европейските въпроси отбелязаха заедно Деня на Европа в Загреб. Петнадесет участващи институции представиха своите информационни и промоционални материали, информираха заинтересованите граждани за проекти, финансирани от структурните фондове, и за членството на Хърватия в ЕС. Встъпителните речи на министъра на външните работи и европейските въпроси г-жа Весна Пушич и ръководителя на представителството на Европейската комисия г-н Бранко Баричевич бяха последвани от изпълнения на хорове и диджеи, както и работилници за деца. По време на събитие за скоростни запознанства кандидати за евродепутати имаха възможността да се представят пред обществеността.

ЧЕХИЯ / Прага

Годишните чествания по случай Деня на Европа бяха свързани с 10-ата годишнина от присъединяването на Чехия към Европейския съюз. Събитията в цялата страна имаха за цел да провокират дискусии за ползите, впечатленията и бъдещата посока на Чехия в ЕС. Проявите започнаха с конференция, проведена под егидата на президента Милош Земан, на тема „Чехия и Европа, погледнати през очите на другата страна“. На 29 и 30 април 2014 г. на един от речните острови в Прага се проведе обществен фестивал на открито с музикални изпълнения, информационни щандове по европейски въпроси и викторини. В навечерието на годишнината от присъединяването кулата „Петрин“ беше осветена в цветовете на ЕС, а небето над Прага беше озарено от фойерверки.

► „REGIOSTARS“, 2014 Г. ОТЛИЧАВАНЕ НА РЕГИОНАЛНИ ПРОЕКТИ, РЕШАВАЩИ ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ НА ЕВРОПА

ПОБЕДИ-
ТЕЛИТЕ ЗА
2014 Г.

На церемонията по връчването на наградите „Regio Stars“, която се състоя на 31 март 2014 г. в Брюксел, Йоханес Хан, комисар по регионалната политика, и Люк Ван ден Бранде, бивш председател на Комитета на регионите, обявиха носителите на престижните награди „RegioStars“ за 2014 г., които отличават най-обещаващите и новаторски регионални проекти в Европа.

През 2014 г. наградите бяха организирани в четири категории, отразяващи основни проблеми, пред които се изправя Европа в момента: създаване на растеж и работни места, борба с младежката безработица, насърчаване на зелената икономика и устойчив градски транспорт.

В навечерието на настоящото седмо издание на наградите „RegioStars“ журито състави съкратен списък с 19 финалисти от 80 проекта, избрани въз основа на четири основни критерия: новаторство, въздействие, устойчивост и партньорство. Тези проекти бяха представени през октомври 2013 г. по време на 11-ата годишна Европейска седмица на регионите и градовете – OPEN DAYS 2013, където бяха избрани и победителите, които да участват в церемонията по награждаването.

Тазгодишното събитие се проведе в ключов за държавите членки момент, в който те приключват изготвянето на своите стратегически инвестиционни планове, т. нар. „споразумения за партньорство“, които определят начините на изразходване на европейските Структурни и инвестиционни фондове през следващите седем години.

**ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ
„ИЗКУСТВО ВЪРХУ
СТОЛОВЕ“ – НОРТЕ,
ПОРТУГАЛИЯ
ПОДПОМАГАНЕ НА РАС-
ТЕЖА ЧРЕЗ ИНОВАТИВЕН
ДИЗАЙН**

Този творчески проект за дизайн помогна да бъде

вдъхнат нов живот на отдавна утвърдения мебелен сектор на португалската регионалната икономика. Мебелната промишленост от години е една от най-важните индустриални дейности в северния португалски град Паредес. В града е регистрирана най-високата концентрация на фабрики за столове в Европа, като там се произвеждат 65% от мебелната продукция на страната. Въпреки че индустрията е била високопроизводителна, тя се възприема като остаряла и консервативна. Идеята на проекта „Изкуство върху столове“ е да се използва опитът на региона в мебелното производство и да се стимулира творчеството в индустрията. Кулминацията на проекта беше международна изложба, проведена през 2012 г. в Паредес, която се превърна в едно от най-големите световни събития, посветени на столовете, изкуството и дизайна.

►Научете повече: www.artonchairs.com/en/index

**УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ
BEACON – ЗАПАДЕН
УЕЛС И ДОЛИНИТЕ,
ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО
ОТГОВАРЯНЕ НА НУЖДИТЕ
НА НЕПРЕКЪСНАТО
НАРАСТВАЩОТО
НАСЕЛЕНИЕ**

Увеличаването на населението в съчетание с нарастващата заплаха от изменение на климата ще доведе до драстично повишаване на търсенето на ресурси на планетата. BEACON е инициатива, която изгражда интегрирани „екологосъобразни вериги за доставка“ с цел да бъдат разработени нови пътища за получаване на функционални, евтини продукти от биомаса, а не от нефт. Във фокуса на проекта BEACON е биорафинирането – процес, който използва нехранителни култури почти по същия начин, както петролните рафинерии използват суров нефт за производство на широка гама продукти за широко потребление. Смята се, че биорафинирането е от решаващо значение за процъфтяващата биоикономика на ЕС. BEACON изгражда мрежа от научни експертни знания, базирана в университетите в Абъристуит, Бангор и Суонси в Уелс, Обединеното кралство. Чрез тази мрежа проектът създава нови работни места в селските райони на Уелс, като стимулира притока на инвестиции и създаването на високи научни постижения от световно равнище в Уелс. BEACON вече е подпомогнал няколко фирми в различни сектори за производството на иновативни продукти. Например сътрудничеството с „Aber Instruments“ в Абъристуит донесе на уелската компания, която се занимава с измервания на показатели на биомасата, първата поръчка за сонди за биомаса.

►Научете повече: beaconwales.org/en/

**ПРИБЩАВАЩ РАСТЕЖ
„FIFTEEN CORNWALL“
– КОРНУОЛ
И ОСТРОВИТЕ
СИЛИ, ОБЕДИНЕНО
КРАЛСТВО
КУХНЯТА ДАВА НАЧАЛО
НА НОВ ЖИВОТ**

Страстта към готвенето

преобразява живота на млади хора в една от най-бедните части на Англия. Вдъхновен от известния готвач Джейми Оливър, „Fifteen Cornwall“ е нещо повече от ресторант. Това е социално предприятие, което предоставя възможност на безработни хора в неравностойно положение на възраст от 16 до 24 години да се обучават за главни готвачи. По тази новаторска инициатива са обучени почти 130 млади хора, много от които са имали сериозни затруднения, като например криминални досиета, злоупотреба със забранени субстанции, психични заболявания или увреждания. 89 души се дипломират като главни готвачи и повече от 90% от тях продължават да работят. Всяка година проектът реинвестира около 1,2 млн. EUR в местната икономика, като създава работни места за жизнено важния туристически сектор в региона.

►Научете повече: www.fifteencornwall.co.uk/

**CITYSTAR
ТРОЛЕЙБУСНА
МРЕЖА В ГДИНЯ
– ГДИНЯ, ПОЛША
„ЗЕЛЕНИ“ ТРОЛЕЙБУСИ
ПОДОБРЯВАТ
КАЧЕСТВОТО НА
ЖИВОТ В ГРАДА**

Проектът си поставя за цел да увеличи конкурентоспособността на съобразения с околната среда обществен транспорт и да подобри качеството на услугата. Той включва основно подобряване на тролейбусната система и инфраструктура на Гдиня, довело до увеличаване на броя на пътниците и съкращаване на времето за пътуване. Закупени са 28 нови тролейбуси с нисък под, за да се увеличи броят на съвременните, екологично чисти и достъпни тролейбуси. Проектът възстановява имиджа на обществения транспорт в Гдиня, като това води до увеличаване на броя на пътниците и преки ползи за жителите и местната икономика.

►Научете повече: www.pktgdynia.pl/?lang=en

►НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/regional_policy/projects/regiostars/regiostars_en.cfm

► 20 ГОДИНИ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

ГЛАСЪТ НА РЕГИОНИТЕ И ГРАДОВЕТЕ

Комитетът на регионите (КР) е създаден през 1994 г. Тази година той може да погледне назад към 20-те години на все по-нарастващо влияние на европейската сцена от позицията на „гласа на регионите и градовете в ЕС“.

През последните 20 години КР се превърна в активна асамблея с важна и конструктивна роля в оформянето и развитието на политиките на ЕС, които засягат регионите. Този все по-важен статут и влияние намират отражение в приноса на КР за новите регламенти относно политиката на сближаване за периода 2014-2020 г., чрез който той успешно защитаваше и успя да постигне промени, съответстващи на нуждите на регионите и градовете в Европа.

Застъпник на гледната точка на регионите

В продължение на двадесет години Комитетът на регионите работи неуморно за прилагането на подход с по-голяма регионална насоченост, който да доближи Европа до нейните граждани. Той пледира за Европа, която обръща по-голямо внимание на принципа на субсидиарност и специфичните характеристики на регионите.

COTER – Комисия по политика на териториално сближаване

Членовете на КР са организирани в шест комисии, които отговарят за подпомагане на работата по изготвянето на становища по законодателните предложения на Европейската комисия. Законодателните предложения на Комисията в областта на регионалната политика се разглеждат от Комисията по политика на териториално сближаване (COTER). Комисията COTER отговаря за икономическото, социалното и териториалното сближаване, европейските структурни и инвестиционни фондове, пространственото планиране, селищната политика, жилищното настаняване, транспорта и трансевропейските транспортни мрежи, териториалното сътрудничество (включително ЕГТС) и макрорегионите.

Комисията COTER силно подкрепя политиката на сближаване и е силен съюзник на комисията по регионално развитие на Европейския парламент. Влиянието на COTER върху реформираната политика на сближаване за периода 2014-2020 г. е разгледано по-подробно на страница 27.

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://cor.europa.eu/bg/activities/commissions/coter/Pages/coter.aspx>

► 20 ГОДИНИ РАСТЕЖ: ХРОНОЛОГИЯ НА РАЗВИТИЕТО НА КР

1992-2000 Г. Консултативна фаза

Въпреки че първата пленарна сесия на Комитета на регионите се провежда през 1994 г., официално той е създаден през 1992 г. съгласно Договора от Маастрихт и основите му могат да бъдат проследени много години назад до предложението на Европейската парламентарна асамблея (предшественик на Европейския парламент) от 1960 г. за създаване на консултативен комитет по въпросите на регионалните икономики.

Идеята за консултативен орган, съставен от представители на регионалните и местните органи, обаче започва да се оформя на практика едва с Единния европейски акт от 1986 г. Единният европейски акт признава важната роля на регионалното развитие за постигането на напълно функциониращ единен пазар, като подчертава силната връзка между икономическото и социалното сближаване.

През юни 1988 г. Европейската комисия създава Консултативен съвет на регионалните и местните органи, като по този начин въвежда метода на консултации с междинните нива на управление.

През 1991 г. държавните и правителствените ръководители на ЕС (Европейският съвет от Маастрихт) се споразумяват да бъде създаден Комитет на регионите, който да изпълнява двойна роля: да помогне за оформяне на европейското законодателство и да функционира като пряка връзка между Брюксел и гражданите на Европа.

2001-2005 Г. Консолидиране на КР

През втората фаза КР се стреми да засили участието на местните и регионалните органи в европейския процес на вземане на решения. Той участва активно в работата на Конвента за бъдещето на Европа (2001-2004 г.), който признава ключовата роля на КР в представяването на регионите, както и в контрола и прилагането на принципа на субсидиарност.

КР вече не е ограничен да се произнася по инициативите на Комисията след събитието, а може да се намесва

КР В РЕЗЮМЕ

Използвайки добития опит на най-ниско равнище в Европа, ролята на КР е да представя местните и регионални гледни точки относно законодателството на ЕС. Това става чрез изготвянето на доклади („становища“) относно предложения на Европейската комисия. КР може също така да изготвя становища по собствена инициатива, което му позволява да поставя въпроси в дневния ред на ЕС.

КР има 353 членове, които са представители на 28 държави, членки на ЕС, избрани на регионално и местно равнище. Членовете са организирани в национални делегации, които отразяват цялостния политически, географски и местен/регионален баланс във всяка държава членка в ЕС.

КР изпълнява и важната роля на форум за комуникация и обмен на добри практики, благодарение на своите платформи и мрежи.

Негов председател е Мишел Льобрьон (ВЕ/ЕРР), който от 1 юли 2014 г. замени Рамон Луис Валкарсел Сисо след избирането на последния за член на Европейския парламент. Иржи Бурянек е назначен за нов генерален секретар на Комитета на регионите и ще поеме неговия пост по-късно през годината. От 1 април 2014 г. Даниел Янсенс е временно изпълняващ длъжността генерален секретар.

EUROPEAN UNION

Committee of the Regions

▶ Бившият председател на Европейската комисия Жак Делор (в средата) с последните председатели на КР (от ляво надясно) общински съветник сър Албърт Бор, Петер Шрауб, Жос Шабер и Манфред Дамейер по повод 10-ата годишнина на Комитета на регионите.

в началото на процеса и да прави оценка на териториалното въздействие на предложените мерки, както и да очертава възможни варианти.

КР предприема и инициативи за организиране на структуриран диалог с всички местни и регионални органи и техните асоциации. Това включва провеждането на конференции, семинари и изложения, които събират на едно място десетки регионални и местни партньори, а през 2003 г. е открито първото издание на OPEN DAYS, Европейска седмица на регионите и градовете, която сега е основно място за среща в Брюксел на заинтересовани страни на местно и регионално равнище и се организира съвместно с ГД „Регионална и селищна политика“.

През този период активната политическа роля в законодателния процес и активния подход към комуникациите позволиха на КР да изпълнява ролята на катализатор на регионалното и местното присъствие в европейската законодателна власт.

ОТ 2006 Г. ДО НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ

КР като политическа асамблея

През тази трета фаза от своята история КР стана гарант за участието на териториалните участници в европейския процес на вземане на решения.

От 2006 г. КР създаде редица мрежи, за да развие и структурира връзките между регионалните и местните участници и да подобри работата на своите комисии, като предоставя допълнителна информация и данни. В момента съществуват пет мрежи: Платформа за наблюдение на стратегията „Европа 2020“; Мрежа за наблюдение на субсидиарността; платформа на Европейските групи за териториално сътрудничество; „АТЛАС“, портал на местните и регионалните органи на ЕС за сътрудничество в областта на развитието; Евро-средиземноморска асамблея на местните и регионалните власти (ARLEM) и Конференция на регионалните и местните власти за Източното партньорство (CORLEAP).

Тези мрежи позволяват на регионите и градовете да информират Европейската комисия за своите конкретни

„Европейците искат действията на Европа да съответстват по-добре на тяхното ежедневие и призовават избраните от тях местни и регионални представители да защитават интересите им на европейско равнище и да бъдат още по-силно ангажирани в европейския процес на вземане на решения.“

МАРЕК ВОЗНЯК (PL/EPP) –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯ СОТЕР

проблеми и очаквания. Те също така позволяват на КР да консултира институциите с полезна информация, за да им помогне да оценят по-добре въздействието на предложеното законодателство.

Влизането в сила на Договора от Лисабон през декември 2009 г. разшири обхвата на темите и направи задължителни преките консултации между Комисията и регионите и градовете в голям брой области на политиката, преди приемането на законодателство.

По-близко бъдещо сътрудничество

През 2014 г. КР подписа, съвместно с Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК), споразумение за сътрудничество с Европейския парламент, с цел да засили ролята си в законодателния процес. В тази рамка КР систематично ще предоставя на Парламента оценки на въздействието относно европейското законодателство. Тази нова процедура е възможност докладчиците на КР да имат по-силно влияние върху резултатите от заседанията на Съвета, Комисията и Парламента в политическите области, където те имат познания и опит.

► ОСНОВНИ ПОСТИЖЕНИЯ НА КР ПРИ СЪЗДАВАНЕ НА РЕФОРМИРАНАТА ПОЛИТИКА НА СБЛИЖАВАНЕ

Политиката на сближаване е основната тема, от която се интересуват местните и регионалните власти в цяла Европа. Ето защо КР изрази своята позиция относно бъдещата политика на сближаване за периода след 2013 г. в поредица от становища, приети през последните четири години, като например поисканите от Комисията прогнозни становища, становището относно Петия доклад за сближаването, становища относно регламентите на всеки един от структурните фондове и накрая резолюция относно пакета като цяло. Благодарение на тесните контакти, които докладчиците на КР поддържаха с преговарящите екипи на Европейския парламент и на Съвета, КР успя да допринесе в значителна степен за дебата относно бъдещата политика на сближаване и да гарантира, че интересите на европейските местни и регионални власти наистина са взети предвид. В резултат на това редица ключови политически препоръки на КР бяха приети от двата законодателни органа в окончателния вариант на законодателния пакет.

Положителен принос

► По-голяма гъвкавост в тематичната концентрация и засилено използване на финансови инструменти
КР поиска по-голяма гъвкавост в тематичната концентрация на различните фондове по приоритетите на стратегията „Европа 2020“ в сравнение с първоначалното искане на Комисията. Това искане беше споделено и от Европейския парламент и Съвета, които го поддържаха. Възможностите за използване на финансови инструменти бяха разширени, като бяха обхванати всички тематични приоритети и всички фондове, като това би трябвало да открие нови възможности за публично-частни партньорства във финансирането на проекти на ЕС.

► Засилване на териториалното и градското измерение
С подкрепата на КР интегрираното териториално измерение на политиката на сближаване беше значително засилено. Въведени бяха някои важни нови инструменти, като например разширяване на воденото от общностите местно развитие (CLLD), така че то да обхваща всички фондове, интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), съвместни планове за действие, териториални пактове (за ЕСФ) и многофондови оперативни програми.

► Нова категория „региони в преход“
В съответствие с искането на КР беше създадена нова категория „региони в преход“, която ще позволи коригиране на подкрепата на ЕС в съответствие с различните нива на развитие.

► Партньорството и многостепенното управление
заягат като основни принципи
Принципът на многостепенно управление не само беше изрично посочен за първи път в Регламента относно общоприложимите разпоредби (POP), наред с принципа на партньорство, но и подкрепата на КР беше решаваща, за да бъдат убедени Европейският парламент и Съветът, че местните и регионалните власти следва да играят първостепенна роля по отношение на партньорството, за разлика от периода 2007-2013 г., когато те бяха равнопоставени със социалните партньори и неправителствените организации.

Мерки, по отношение на които беше изразено несъгласие

► Резерв за изпълнение
КР и Европейският парламент се противопоставиха на въвеждането на резерв за изпълнение, но се съгласиха с рамка за измерване на резултатите в процеса на усвояване на фондовете на ЕС. КР по-специално имаше опасения, че такъв резерв може активно да насърчи регионите да не си поставят достатъчно амбициозни цели, за да бъдат възнаградени, когато ги постигнат.

► Макроикономически условия
От съображения за справедливост и ефективност на инвестициите КР зае трайна позиция против спирането или отменянето на поети задължения и плащания в случай на неизпълнение от националните правителства на макроикономическите препоръки на Комисията. Крайният резултат от преговорите допуска възможността за изменение на споразуменията за партньорство и оперативните програми въз основа на макроикономически препоръки по първото направление (с което КР е съгласен), но по второто направление се въвежда възможността за спиране на поетите задължения и плащания в рамките на случай на неизпълнение от държавите членки на макроикономическите препоръки на ЕС, което е в противоречие с позицията на КР.

► НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

<http://cor.europa.eu/bg/Pages/home.aspx>

▶ С ВАШИ ДУМИ

ГЛЕДНИ ТОЧКИ НА
ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ
ОТНОСНО ПОЛИТИКАТА НА
СБЛИЖАВАНЕ ЗА ПЕРИОДА
2014-2020 Г.

„Панорама“
очаква Вашите
материали!

„С ваши думи“ е разделът на „Панорама“, където заинтересовани страни на местно, регионално, национално и европейско равнище споделят своето мнение за реформиранията политика на сближаване, Европейските структурни и инвестиции фондове (ЕСИ) и европейската регионална политика в действие. „Панорама“ ще се радва да получи материали на Вашия език, които може да бъдат включени в бъдещи издания:

Свържете се с нас на regio-panorama@ec.europa.eu за да получите информация за сроковете и насоки за Вашите материали.

▶ МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ, ЧЕХИЯ

СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ПАРТНЬОРСТВО НА ЧЕХИЯ: ДОБРЕ ОБОСНОВАНА СТРАТЕГИЯ ЗА СЛЕДВАЩИТЕ ГОДИНИ

През периода 2007-2013 г. политиката на сближаване помогна за създаването на 82 000 нови работни места и 200 иновативни фирми в Чехия. Новият период 2014-2020 г. означава още един шанс да бъдат използвани фондовете на ЕС, като това предоставя много възможности, но и поставя предизвикателства по отношение на ефективността, ефикасността и прозрачността. По време на подготовката приложихме нашия опит, било то добър и лош, натрупан през последните десет години, и променихме съответно правилата за изпълнение. В сътрудничество с широк кръг партньори подготвихме добре обоснована стратегия за следващите години.

Резултатът е споразумение за партньорство, което определя приоритетите за финансиране с оглед на развитието на икономика, основана на знанието, подпомагане на научните изследвания, развитието, образованието, инфраструктурата и устойчивата околна среда. Вярвам, че внимателната подготовка ще доведе до гладко изпълнение и заличаване на различията в социално-икономическото развитие не само в Чехия, но и в ЕС като цяло, като по този начин ще се повиши конкурентоспособността и ще се подобри единният пазар. Ако всички успеем да постигнем добри резултати, тази политика ще има голямо бъдеще.

ДАНИЕЛ БРАУН – Първи заместник-министър, Национален координационен орган

MINISTRY
OF REGIONAL
DEVELOPMENT CZ

▶ СТОЛИЧЕН РЕГИОН БРЮКСЕЛ, БЕЛГИЯ

ФОКУСЪТ ВЪРХУ ГРАДСКОТО РАЗВИТИЕ ДАВА ШАНС НА БРЮКСЕЛ

Разположен в центъра на ЕС, Столичен регион Брюксел участва пълноценно в постигането на целите на политиката на сближаване. Като част от белгийската федерална държава, регионът помага за оформянето на политиката за периода 2014-2020 г., като подчертава важната роля на градовете в Европа за създаването на работни места и растеж. Градовете действат като катализатор както на възможностите, така и на предизвикателствата и там се наблюдава по-висока концентрация и на двете, което ги прави идеалното място за изпитване на успеха на политиката на сближаване.

Брюксел е доволен от промяната в политиката по градските въпроси и от факта, че сега ще бъдат вземани под внимание регионалните социално-икономически фактори, като например безработица и образование, а не само единственият критерий регионален БВП, който по същността си е тесен измерител. Регион Брюксел е богат с оглед на създаването богатство (БВП), но е беден от гледна точка на населението (доходи) и сега ще може да удвои своя ангажимент за справяне с предизвикателствата, породени от икономическата, социалната и екологичната поляризация на града. По този начин той ще участва в изпълнението на целите на стратегията „Европа 2020“ в региона в полза на неговите жители и бизнес общности.

ВАЛЕНТИН ГРААС – Аташе, Столичен регион Брюксел

► ГЛОБАЛЕН ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА ГРАДОВЕТЕ (FMDV) ОПРОСТЕНИ, ЕФЕКТИВНИ ПРОЦЕСИ НА ФИНАНСИРАНЕ, НЕОБХОДИМИ ЗА УСПЕХА НА ПОЛИТИКАТА НА СБЛИЖАВАНЕ

FMDV (Глобален фонд за развитие на градовете) е международна мрежа от градове, която е специализирана в предоставянето на решения за финансиране на градското развитие и местното икономическо развитие.

Макар че програмата за периода 2014-2020 г. съдържа много положителни промени, много местни органи отново трудно ще могат да я приложат на оперативното ниво, тъй като често срещат затруднения при подготовката и подаването на проекти (например намиране на вътрешни ресурси с подходящи технически умения или осигуряване на необходимото съвместно финансиране). Това означава, че целта за борба с регионалните и подрегионалните неравенства може да бъде постигната, само ако бъдат изпълнени следните действия:

- създаване на по-добри връзки и координация между фондовете на различни географски нива на компетентност;
- опростяване на процесите в съчетание с програма за повишаване на капацитета за управление на фондовете на ЕС;
- разработване на ефективен, устойчив процес на получаване на финансиране от различни източници: публичен сектор (ЕС, национално и местно равнище), широка общественост и частен сектор.

За да се извлече възможно най-голяма полза от европейските схеми за финансиране и да се насърчи развитието на най-добри практики, които могат да се споделят, важно е също така да се създават мрежи и да се обменя опит. Това са основните цели на програмата „*REolutions to Fund Cities*“, която се координира от FMDV в световен мащаб и в Европа.

ЖАН-ФРАНСОА АБО – Заместник-изпълнителен директор, FMDV

► EUROCITIES

НОВИ ЕСИ ФОНДОВЕ УКРЕПВАТ РОЛЯТА НА ГРАДОВЕТЕ

Новите правила относно регионалните инвестиции за периода 2014-2020 г. признават необходимостта от инвестиции в урбанизирана Европа и активното участие на градовете в програмирането. Задължителните правила относно споразуменията за партньорство подкрепят участието на градовете в програмирането и изпълнението на фондовете. Това потвърждава необходимостта градовете, основният двигател на икономическия растеж и създаването на работни места, да присъстват на масата за преговори, когато се вземат решения за инвестиране на европейските фондове. Управата на градовете знае какви инвестиции са необходими по места. Държавите членки, които не успяват да използват тази информация, подкопават собствените си усилия.

Най-малко 5% от финансирането по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) трябва да бъде разпределено за интегрирано устойчиво градско развитие. Ясно е, че това изискване не отговаря на предизвикателствата, пред които са изправени градовете, но това е минимумът, който ще покаже стойността на интегрираните и локално ориентирани действия. Новите инструменти също така насърчават комбинирането на Европейския социален фонд и ЕФРР, като това по принцип помага да се обединят градското възстановяване и мерките в областта на пазара на труда. Новата програма за иновативни действия в градските райони разполага с 330 млн. EUR, които следва да бъдат използвани в продължение на седем години. Макар и скромна, тази сума има символично значение, като показва амбицията на Комисията да помогне на градовете да намерят нови решения на сложни градски предизвикателства.

ВАНДА НОУЛС – Политически директор

▶ ПРОГРАМА ЗА РЕГИОНА НА БАЛТИЙСКО МОРЕ
**НОВАТА ПРОГРАМА ЗА РЕГИОНА НА БАЛТИЙСКО
 МОРЕ Е ГОТОВА ДА СТАРТИРА**

Регионът на Балтийско море има уникални традиции в областта на регионалното сътрудничество на различни равнища и по различни теми. През 2009 г. беше приета макрорегионална Стратегия на ЕС за региона на Балтийско море с цел да се засили сътрудничеството по общите приоритети. Това е отлична отправна точка за транснационалната програма за сътрудничество на региона за периода 2014-2020 г. Същевременно обаче това означава, че през периода на планиране трябва да бъдат вложени интензивни усилия за постигането на компромис между различните цели, интереси и очаквания, без да се губи тематичната концентрация – основен принцип на политиката на сближаване за периода 2014-2020 г.

За повече от две години представителите на единадесетте участващи държави от ЕС и извън него постигнаха общи споразумения относно обхвата на бъдещата програма, която съвсем скоро ще бъде внесена в Комисията на ЕС. Сега очакваме реализирането на много нови и интересни проекти, които ще помогнат за подобряване на институционалния капацитет на региона на Балтийско море, за да се даде тласък на иновациите, да се съхранят природните ресурси на региона и да се подобри неговата достъпност. Стратегията на ЕС ще получи и специална подкрепа за започването на нови проекти и за координиране на усилията. За да може новата програма да бъде завършена и да се изпълнява до края на 2014 г., ще трябва да бъдат изготвени и договорени още много практически мерки – винаги съобразени с „гънката линия“, която разделя опростяването на процедурите за кандидатите и проектите и гарантирането на финансовата отчетност на програмата.

РОНАЛД ЛИСКЕ – Ръководител на екип, Звено за управление и комуникационна дейност на програмата

▶ ПОДКАРПАТСКО ВОЕВОДСТВО, ПОЛША
**ПРОМЯНА НА ПОДХОДА КЪМ ПОЛИТИКАТА
 НА СБЛИЖАВАНЕ**

Приветствам възможността икономическият и социален потенциал на регион Подкарпатски да бъде използван още по-добре с помощта на фондовете на ЕС. В резултат на реформите на политиката на сближаване инвестиционните проекти трябва да имат по-голямо въздействие върху развитието на засегнатите региони и градове. Това ще бъде изключително полезно, като се имат предвид проблемите, пред които се изправя ЕС днес. Усилията за подпомагане на иновативни и конкурентоспособни икономики и постигане на по-справедливо разпределение на растежа във всички региони ни позволяват да предприемем ефективни действия за намаляване на икономическите и социалните различия, които са толкова често явление.

Нашият опит ни дава увереност, че програмите, които се изпълняват по линия на политиката на сближаване, са допринесли за развитието на област Подкарпатски, наред с други неща, благодарение на ефективния и добре обмислен процес на тяхното изпълнение, който предвижда обръщането на особено внимание на специализацията в конкретни икономически области. Надяваме се, че средствата от новата политика на сближаване ще бъдат насочени главно към създаването на нови работни места, по-специално чрез подпомагане на малките и средните предприятия, и че това ще доведе до новаторски и конкурентен растеж в Европа. Освен това укрепването на научните изследвания и поставянето на акцент върху технологичното развитие чрез инвестиции в образованието в съчетание с изграждането на иновативни предприятия трябва да доведе до намаляване на безработицата, социалната изолация и бедността.

ВЛАДИСЛАВ ОРТИЛ – Маршал

►РЕФЕРЕНТНА РАМКА ЗА УСТОЙЧИВИ ЕВРОПЕЙСКИ ГРАДОВЕ (RFSC) СПРАВЯНЕ С ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА НА ГРАДСКОТО РАЗВИТИЕ

Интегрираното устойчиво развитие е ключов аспект на политиката на сближаване през новия програмен период. То има за цел да засили икономическото, социалното и териториалното сближаване чрез намаляване на различията в ЕС. Европейските градове играят жизнено важна роля в този контекст, тъй като те се намират в центъра на икономическата активност, иновации и трудова заетост. Те също така са изправени пред редица предизвикателства: безработица и бедност, застаряване на населението, миграция, околна среда, проблеми в областта на климата и енергетиката, транспорт и задръствания и т.н. справянето с тези предизвикателства изисква интегрирани решения, които балансират икономическите, социалните и екологичните аспекти и са съобразени с местните нужди.

RFSC предлага практическа подкрепа за всички европейски местни органи при разработването и подобряването на интегрирани градски решения. В момента използван от почти сто града в Европа, проектът е разработен като съвместна инициатива на държавите членки, Европейската комисия и Съвета на европейските общини и региони (СЕОР) с цел да се осигури общо пространство и език за общността от градове, които проявяват интерес да се учат един от друг, като същевременно се зачита многообразието на местните приоритети.

АНГЕЛИКА ПОТ-МЪОГЕЛЕ – Директор по политика, СЕОР –
Член на управленския екип на RFSC

►РЕГИОНАЛЕН СЪВЕТ НА РЕГИОН НА СБЛИЖАВАНЕ МОРАВИЯ–СИЛЕЗИЯ, ЧЕХИЯ НАДЕЖДИТЕ И ОЧАКВАНИЯТА ИГРАЯТ ВОДЕЩА РОЛЯ ПРИ ПОДГОТОВКАТА В МОРАВИЯ–СИЛЕЗИЯ

Определянето на инвестициите в градовете за приоритет на политиката на сближаване на ЕС дава на агломерацията Острава – уникално място в Чехия предвид индустриалната история на региона и високата концентрация на населението в големите градове – шанса да се възползва от 430 млн. EUR финансиране. Подготовката на плана за Интегрирани териториални инвестиции на Острава е подкрепена с надеждите и очакванията на местните партньори. Инвестиционният план поставя акцент върху три основни елемента: добри работни места, образование и приятелска среда.

Желанието за постигане на напредък е също пословично за проекта, наречен „20|20 Моравия–Силезия“. Ние помолихме двадесет (засега) личности от района с различни професии и сфери на интереси да споделят своите неизказани идеи и смели мисли, за да вдъхновят хората, работещи в областта на регионалното развитие, и да оформят бъдещето заедно. Дори различните мнения могат да доведат до една обща цел. Присъединете се към нас на www.smartregion.eu и се заредете с ентузиазъм.

МИХАЛ СОБЕК – Говорител, Регионален съвет на Моравия–Силезия

 **ИЗКАЖЕТЕ
МНЕНИЕТО СИ**
.....
regio-panorama@ec.europa.eu

► ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРУКТУРНИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

През програмния период 2014-2020 г. за Европейските структурни и инвестиционни (ЕСИ) борбата с измамите и корупцията ще заема челно място в дневния ред на Комисията. Наред с други мерки, Комисията разработи нови насоки и инструменти, които имат за цел да засилят способностите на държавите членки за борба с измамите и корупцията в областта на Европейските структурни и инвестиционни фондове.

През периода 2014-2020 г. ЕС ще инвестира 351,8 млрд. EUR чрез финансиране по линия на политиката на сближаване. От решаващо значение е да се осигури правилното изразходване на тези средства, както и те да имат възможно най-голямо въздействие. Новият програмен период предоставя добра възможност за засилване на мерките в борбата срещу измамите и корупцията и Комисията заема много инициативна позиция.

„Пътят напред е да се създаде нагласа за нулева търпимост към измамите и корупцията в Европейските структурни и инвестиционни фондове. Даването на верен тон от най-високо равнище е от ключово значение“, подчертава Валтер Дефа, генерален директор на ГД „Регионална и селищна политика“.

Съществуващите рискове и начините за справяне с тях трябва да се анализират още от самото начало на процеса на програмиране. Ясно е, че борбата с измамите и корупцията изисква съвместни усилия от всички партньори. Всички ние участваме заедно в този процес и носим обща отговорност към нашите граждани.“

Промени в обичайния начин на работа

Смята се, че измамите и корупцията нямат голямо финансово въздействие по отношение на структурните фондове. В доклада от 2012 г. на OLAF, Европейската служба за борба с измамите, се посочва, че за съответния период около 0,42% от структурните фондове са засегнати от измами. Независимо от това и като се вземат предвид потенциалните рискове за репутацията, през новия програмен период е необходимо да бъдат направени промени в обичайния начин на работа по отношение на ЕСИ, тъй като „надеждното изразходване на средствата“ е от съществено значение. Новият Регламент относно общо-приложимите разпоредби предвижда по-стабилна правна основа за борба с измамите и това представлява възможност. За първи път съществува изрично изискване за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите при отчитане на установените рискове и тяхното прилагане ще се измерва внимателно.

Целта е сега борбата с корупцията и измамите да се свърже с текстовете на споразуменията за партньорство между държавите членки и Комисията. Следващата стъпка ще бъде този ангажимент да бъде трансформиран в конкретни мерки в съответните оперативни програми.

Нови насоки и инструменти

Като част от действията си за подкрепа, Комисията изготви ръководство, в което изложи подхода за поетапна оценка на риска от измами и избор на подходящи мерки за намаляване на риска. Освен това държавите членки разполагат с достъп до мерки за техническа помощ за финансиране на мерки за повишаване на капацитета за борба с измамите и корупцията. В държавите членки има и примери за добри практики и е важно те да бъдат споделяни.

„Всички ние трябва да възприемем политика на нулева търпимост, за да защитим бъдещите инвестиции от възможни злоупотреби. Преди всичко обаче целта е да се извлече възможно най-голяма полза от нашите инвестиции, така че самите граждани да почувстват предимствата под формата на нови работни места, по-голям просперитет и по-добро качество на живот.“

ЙОХАНЕС ХАН – ЕВРОКОМИСАР ПО РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

Разработеният нов софтуерен инструмент ARACHNE (вж. карето) помага на управляващите органи при идентифицирането на най-рисковите проекти и подпомага тяхното наблюдение. Това например е особено полезно за дейности, свързани с възлагането на обществени поръчки и договори на подизпълнители – особено важна област за ЕСИ фондовете.

Значението на прозрачността

Новите правила за ЕСИ фондовете подчертават важността на засилването на достъпността и прозрачността на информацията за възможностите за финансиране и за бенефициентите по проекти. Очаква се приемането на нови Директиви за обществените поръчки също да внесе по-голяма прозрачност в тази сложна и рисковата област.

Гражданското общество играе важна роля в усилията за борба с измамите и корупцията. Гражданите и неправителствените организации могат да помогнат, като проследяват използването на средствата, осветяват случаи на корупция или измами и оказват натиск върху администрациите. Освен това организациите на гражданското общество могат да бъдат и ценен източник на информация, като работят за повишаване на осведомеността за възможни решения и примери за добри практики.

Събития, посветени на превенцията на измамите и корупцията

Като част от подготовката за новия програмен период в Белгия, България, Хърватия, Чехия, Италия, Румъния и Словакия бяха организирани събития за повишаване на информираността, на които бяха представени наличните инструменти и средства за борба с измамите и корупцията в ЕСИ фондовете.

ИНСТРУМЕНТ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ИЗМАМИ ARACHNE

Комисията разработи за държавите членки специален инструмент за оценка на риска, ARACHNE, който помага за идентифициране, предотвратяване и разкриване на рискови операции, проекти, бенефициенти и договори/изпълнители. Той ще послужи като полезен инструмент за превенция. Системата откроява набор от показатели за риска и предупредителни сигнали, които са специфични за естеството на разходите по оперативната програма. С оглед на ограничените ресурси и големия брой различни операции, ключови участници и системи във фокуса на приложението попадат най-рисковите проекти, както и избрани ключови вътрешни данни от проекта. Целта е да се извършва постоянно проследяване с цел да бъдат идентифицирани възможни нередности въз основа на предварително определени критерии за риск.

Тези събития бяха организирани в сътрудничество с генералните дирекции на Комисията „Регионална и селищна политика“, „Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване“ и „Вътрешен пазар и услуги“, както и OLAF и „Трансперънси Интернешънъл“. Семинарите събраха на едно място представители на управляващите органи, одитните органи и специализираните органи за борба с корупцията на държавите членки, както и представители на неправителствени организации.

Работните срещи предоставиха възможност да бъдат обсъдени въпроси, засягащи измамите и корупцията, както и примери за мерки и добри практики, които могат да бъдат възприети, за да се намалят рисковете и да се подпомогне изграждането на административен капацитет за ефективно управление на фондовете.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/anti_corruption/index_en.cfm

Обща стойност:
9 996 000 EUR
Участие на ЕС:
8 471 000 EUR

▶СЛОВЕНИЯ

▶ ЦЕНТЪР ПО КОСМОНАВТИКА ЗАЕМА ЛИДЕРСКА ПОЗИЦИЯ В ТЕХНОЛОГИИТЕ ЗА ДИСТАНЦИОННО НАБЛЮДЕНИЕ

Център по космонавтика в Словения, получил подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие, е лидер в използването на спътникови данни за наблюдение на Земята.

Словенският център за върхови научни постижения в областта на космическите науки и технологии SPACE-SI е създаден през 2010 г. от консорциум от академични институции, високотехнологични МСП и големи индустриални и застрахователни компании. Той си поставя за цел да се възползва от последните новости в използването на технологии за малки сателити и приложения за наблюдение на Земята, метеорология и астрофизика. Научноизследователската и развойна дейност на центъра е насочена към организирането на интерактивно дистанционно наблюдение с висока резолюция и колективни летателни мисии. Това става възможно благодарение на разработването на микро- и наносателитни платформи, усъвършенствана инфраструктура за наземен контрол, както и съоръжения за сателитна интеграция и изпитания.

Рентабилно дистанционно наблюдение

Съвременните технологии за дистанционно наблюдение ще позволят то да се прилага по-често и по-рентабилно в широк кръг от области, включително екология, селско стопанство, горско стопанство, картографиране на земното покритие, планиране на градски и морски райони, както и за наблюдение на изменението на климата, използването на природните ресурси и бедствия. SPACE-SI е разработил интерактивен спътник за дистанционно наблюдение с висока прецизност, който е предназначен да създава многоспектрални изображения, както и видеозаписи с висока контрастност на изображението в реално време. Спътникът, който може да осигури изображения с висока разделителна способност, направени от 600 км височина, разполага с два оптични инструмента – с тясно и широко поле, като и двата могат да правят видеозаписи с висока контрастност на изображението от 1920x1080 пиксела.

За да контролира и комуникира с широк спектър от сателити, SPACE-SI е изградил наземна контролна станция в Словения с възможности за автоматично сателитно проследяване. 1,8-метрова антена работи като терминал за предаване на данни в UHF честотната лента и за получаване на данни в S честотната лента, докато 5,2-метрова антена служи за изтегляне на големи количества сателитни данни в S и X честотните ленти.

Приложения за дистанционно наблюдение

SPACE-SI е разработил завършена и изцяло автоматизирана верига за обработка на данни, от сурови сателитни данни до доставени в мрежа, готови за картографиране изображения. За ефективното използване на географски локализираните данни е разработена платформата „Geopedia“, работеща на принципа на краудсорсинга, като през последните няколко години са събрани няколко хиляди набора от данни с няколко милиона записи на данни.

Изпитване в реални ситуации

Системите са изпитани от SPACE-SI в няколко реални ситуации, включително за усъвършенствана визуализация с висока разделителна способност на прогнози за времето и разпръскване на замърсявания в реално време, бърза оценка на щети, причинени от наводнения, откриване на инвазивни растения, незаконно почистване на сметища, както и за няколко други научноизследователски и образователни инициативи, които привличат общественото внимание към екологичните и социално-икономическите ползи, които могат да бъдат постигнати в региона благодарение на новите микро- и наносателитните технологии.

▶НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ
www.space.si/en/

► ЕВРОПЕЙСКО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

► ПО-БЪРЗИ ВЛАКОВЕ ЧРЕЗ
ПО-ДОБРА ОРГАНИЗАЦИЯ

Амбициозната цел на проекта „Югоизточна транспортна ос“ (SETA) е да осигури по-бързи и по-конкурентни железопътни връзки за пътници и товари от Централна Европа до северноадриатическите пристанища, а след това и до Западните Балкани.

Планира се това да бъде направено чрез организационни подобрения, по-ефективно използване на съществуващата железопътна инфраструктура, както и с инвестиции от малък мащаб, а не чрез големи разходи. За постигането на тази цел в партньорството по проекта SETA участват широк спектър от регионални и национални органи, изграждащи многосекторен консорциум, който може да използва съществуващия опит и уменията на регионите по взаимно допълващ се начин. 11 партньора с обща визия и стратегия от шест държави между Виена/Братислава и северноадриатическите пристанища Риека, Копер и Монфалконе получават подкрепа от ЕФРР чрез Програмата за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа“.

Обща стойност:
2 835 000 EUR
Участие на ЕС:
2 410 000 EUR

По-бавно от автомобилите

Предлаганите в момента транспортни услуги по коридора SETA не могат да се конкурират с пътуванията с лични автомобили. При условие че пътуването, например от Загреб до Виена, продължава повече от шест часа, при съществуващите железопътни връзки пътуването с влак е с повече от два часа по-дълго, отколкото с автомобил. Подобряването на качеството на железопътните услуги в региона е необходимо, за да се осигури привлекателна алтернатива за туристите и хората, които пътуват редовно по маршрута, както и за фирмите, които в момента зависят от своите частни автомобили или камиони. Чрез проекта се идентифицират основните организационни и инфраструктурни проблеми по съществуващия железопътен коридор, който свързва Виена/Братислава със северноадриатическите пристанища, като преминава през Западна Унгария, и започва работа по разработването на подходящи решения.

Първите цели – демонстрационни влакове

За да се подчертае ефективността на разработените решения, маршрутите се изпитват с демонстрационни влакове – и през септември 2012 г. влакът на SETA преминава разстоянието от Загреб до Виена за пет часа! Намалването на времето за пътуване с един час е постигнато чрез намирането на решения на идентифицирани организационни пречки. През май 2013 г. пътнически демонстрационен влак премина и маршрута Монфалконе–Риека, като нормалното време на пътуване беше съкратено с почти два часа. Успоредно с демонстрационните влакове експертите на SETA разработват подходящи решения за преодоляване на участъците с недостатъчен инфраструктурен капацитет.

Малки инвестиции за големи резултати

Проектът SETA показва, че подобрения могат да бъдат направени и без изразходването на големи парични суми. Изпълнението на организационни мерки и селективни инвестиции от малък мащаб в съществуващата инфраструктура позволява хората, които живеят в регионите по коридора SETA, не само да получават по-добри транспортни услуги, но също така и да се подобри качеството на района за предприятията.

► **НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ**
www.seta-project.eu

▶ЕВРОПЕЙСКО ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

▶НАБЛЮДЕНИЕ НА ВУЛКАНА ЕТНА

Обща стойност:
837 800 EUR
Участие на ЕС:
498 500 EUR

Разработване на автоматична система за наблюдение и прогнозиране на разпръскването на вулканична пепел между Сицилия и Малта в случай на изригване на един от най-активните вулкани в света, Етна, в Италия.

Разпръснатата пепел при изригване на вулкани може да има сериозни последици за авиацията и заобикалящата среда. Тя може да доведе до увреждане на повърхностите за самолетен контрол, повреда на важни навигационни и оперативни измервателни уреди и евентуално до повреда на двигателите.

През последните две десетилетия се отбелязва повишаване на активността на вулкана Етна на италианския остров Сицилия. В момента той е един от най-активните вулкани в Европа, а всъщност и в света. По време на честите епизоди на изригвания е възможно облаците вулканична пепел да паднат на Малтийските острови, на 100 км южно от Сицилия. За да се намали въздействието на изригванията на вулкана Етна върху района, благодарение на трансграничен проект между Италия и Малта на островите Сицилия и Малта е инсталирана система за автоматична детекция.

Проектът VAMOS SEGURO (Наблюдение и прогнозиране на наличието на вулканична пепел в района между Сицилия и Малта и обмен на резултати за нуждите на авиационната безопасност), който се изпълнява с финансовата подкрепа на Европейския фонд за регионално развитие, ще позволи бърза реакция при извънредни ситуации, свързани с изригвания на Етна, и ще намали драстично риска от разпръскване на вулканична пепел в района на Средиземно море.

Предупреждения за авиацията

Системата ще извършва мониторинг на района между Малта и Сицилия и ще издава предупреждения за вулканични емисии, които са опасни за авиацията в района. Пряка полза от резултатите ще имат и местните общности в региона на Централното Средиземноморие, тъй като отделяните по време на вулканичните изригвания силикатни частици и газове също нанасят вреди и на реколтата и пътищата.

Партньорите по проекта са Istituto Nazionale di Geofisica, Osservatorio Etneo, който се ръководи от Istituto Nazionale di Astrofisica, Comune of Montedoro и Факултета по физика към Университета в Малта. В Сицилия и в обсерваториите на Университета в Малта на островите Малта и Гозо са инсталирани нови инструменти. Те събират важни данни за експлозивната активност и вулканичните частици, чрез които може да се прогнозира местоположението и височината на вулканичните облаци.

Ключът към проекта е получаването на данни в реално време, чрез които могат да бъдат установени опасни концентрации на вулканична пепел в небето между Сицилия и Малта. Системата за наблюдение използва лазер за измерване на разстоянията, като анализира отразената светлина и е в състояние да изчисли точно височината на колоната, както и да изготви карта на вулканичните облаци. Това позволява извършването на бърз лабораторен анализ на събраните данни и ежедневно прогнозиране на отлаганията и разпръскването на облака. Всеки ден автоматична система изтегля метеорологичните прогнози от метеорологични мезоскални модели, начертава карти на риска от разпръскване и отлагане на вулканична пепел при няколко сценария и публикува резултатите на уебсайта на проекта. При основните изригвания се публикуват предупредителни съобщения.

▶НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

www.ct.ingv.it/vamosseguro

► УНГАРИЯ

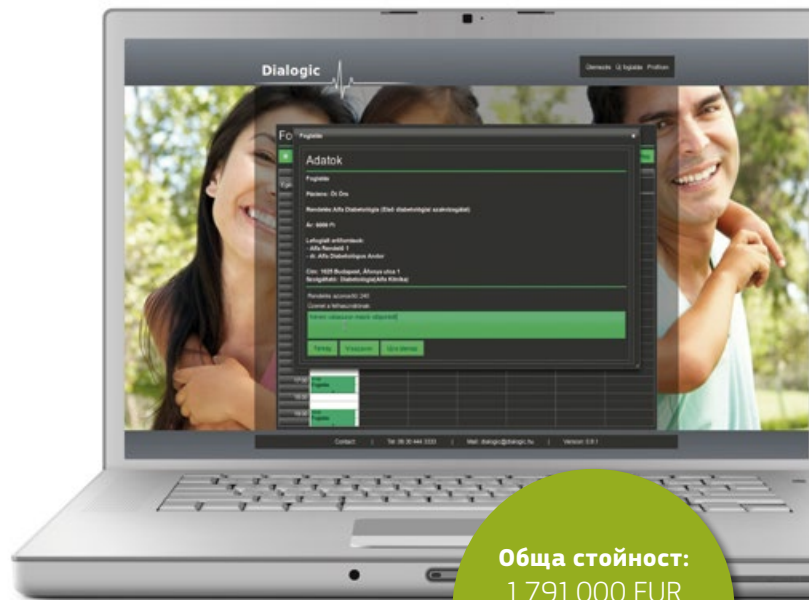
► ИНОВАЦИИ ПОДОБРЯВАТ ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ ПРИ ДИАБЕТ

Частна унгарска компания за компютърни услуги разработва с финансовата подкрепа на ЕФРП компютърна система за подобряване на здравните услуги за пациенти с диабет.

Основана през 1998 г. и базирана в Централна Трансданубия, „Stratis Management and IT Consulting Services Ltd.“ разработва за частни здравни заведения в Унгария новаторска компютърно базирана система за подпомагане на вземането на решения, наречена DIALOGIC. DIALOGIC е предназначена да увеличи ефективността на лечението при диабет (а в бъдещи и на други заболявания) чрез по-добро електронно управление на капацитета и управление на запазването на часове за посещение, като същевременно осигурява широка гама от други медицински услуги за пациентите с диабет. В проектирането и разработването на системата за подпомагане на решенията, която се основава на математическо моделиране, участват повече от 24 сътрудници, включително изследователи и разработчици от Университета в Обуда.

Премахване на пречките

Сегашната здравна система в Унгария не предоставя услуги за гъвкаво запазване на часове за посещение. Капацитетът на оборудването е друго затруднение, тъй като сегашната система не позволява данните да бъдат запазвани в реално време. Новата система не само управлява часовете за посещения на пациенти, но може да се грижи и за цялата процедура за период от шест месеца напред. Системата определя часовете за посещения според предпочитанията на пациента, запазва часовете в календара и изпраща уведомления чрез SMS или по имейл. Ако лекарят няма възможност да приеме пациента, DIALOGIC уведомява доставчика на здравната услуга и системата насочва пациента към друга болница, предлага друг час или изпраща искане за лекар от друга болница.

Обща стойност:
1 791 000 EUR
Участие на ЕС:
1 523 000 EUR

Самостоятелен анализ на нивата на кръвната захар

Планираната в рамките на проекта интегрирана информационна система ще предлага възможност за дистанционно наблюдение на нивата на кръвната захар. Пациентите ще могат да измерват сами нивата на показателя и да изпращат резултатите по електронен път. Затова те няма да се нуждаят от час за посещение при здравен специалист за всяко измерване на кръвната захар.

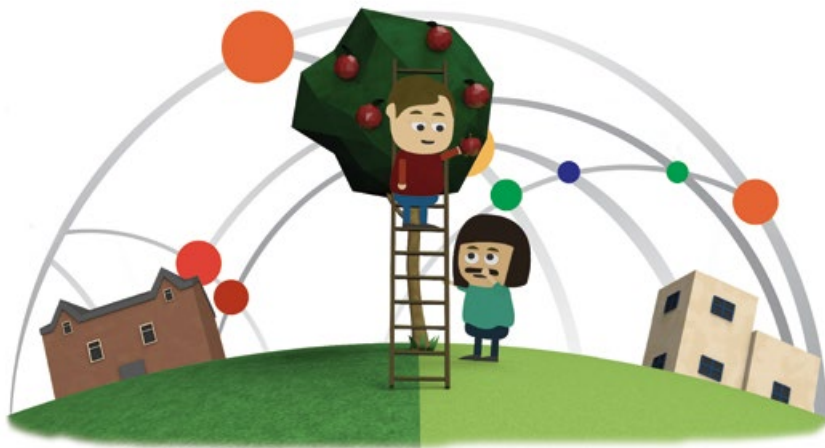
Пациентите ще получават регулярни известия за измерените нива. Ако пациентът не изпраща никакви резултати, системата ще задава въпрос за състоянието на пациента. Приложението ще отчита спецификата на всяка здравна система (от практиките за съхранение на данни до изискванията за безопасност на данните) чрез модули за подпомагане на вземането на решения, запазване на часове за посещение и управление на капацитета. Очаква се пациентите да усетят значително подобрение в предвидимостта на здравните услуги и времето за чакане в болниците да бъде намалено, тъй като здравните институции вече ще могат да разпределят ресурсите си по по-балансиран начин.

► **НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ**
www.stratis.hu/eindex.php

▶ НОВИНИ [НАКРАТКО]

▶ ТРЕТО ИЗДАНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ДЕН НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО: СТАНЕТЕ ЧАСТ ОТ НЕГО!

Миналата година кампанията на Европейския ден на сътрудничеството достигна до хиляди европейци, участвали в едно от 176 местни събития, които се проведеха в 32 държави. След постигнатия успех през тази година кампанията ще бъде повторена. Събитието се координира от програма INTERACT и се провежда с подкрепата на Европейската комисия, Европейския парламент и Комитета на регионите. Всички програми за сътрудничество са поканени да участват в отбелязването на усилията на хората, които работят съвместно през границите.

Чрез прояви на местно равнище програмите ще покажат най-добрите резултати от проекти от текущия програмен период по забавен и достъпен начин, който позволява на гражданите да участват в териториалното сътрудничество.

През тази година можем да очакваме европейски филмови фестивали, различни конкурси, музикални представления и много повече! Основният ден на кампанията ще **бъде 21 септември 2014 г.**, но събития ще се провеждат през целия месец септември. Ако искате да станете част от събитието, следете кампанията във Facebook, Twitter или на специалния уебсайт на кампанията.

▶ **НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ**
www.ecday.eu

▶ ПРЕДСТАВЯНЕ НА КОМИКСА „ПАРТНЬОРИ“

Генерална дирекция „Регионална и селищна политика“ наскоро публикува нов комикс, наречен „Партньори“, който има за цел да представи регионалната и селищната политика чрез шест разказа, предназначени да привлекат по-младата аудитория. Обхванатите теми включват научни изследвания и иновации, развитие на градските райони, околна среда, подкрепа за МСП, социално приобщаване, ИКТ, сътрудничество между регионите, транспорт, както и солидарност между регионите при възникване на природни бедствия. Тези откъси от живота и от историите на мъже и жени са вдъхновени от реални, финансирани от ЕС проекти, които илюстрират приноса на Европейския съюз за намаляване на разликите в стандарта на живот и подпомагане на регионите в тяхното развитие.

▶ Комиксът се предлага на френски, английски и холандски език и може да бъде поръчан чрез EU Bookshop: <http://bookshop.europa.eu/bg/partners-pbKN0414052/>

▶ **НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ**
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/bd/bd_euregio_en.pdf

ФОТОКОНКУРС „ЕВРОПА В МОЯ РЕГИОН“ 2014 Г.

EUROPE
IN MY
REGION
PHOTO
COMPETITION
2014

Третото издание на ежегодния фотоконкурс „Европа в моя регион“ ще се проведе това лято и отново има за цел да привлече вниманието към проекти, които са получили финансиране в рамките на регионалната политика на ЕС.

Както и преди, конкурсът ще се проведе на страницата на Европейската комисия във Facebook. Конкурсът беше открит на 12 юни и участия ще се приемат до обяд в **понеделник, 25 август 2014 г.** 100-те снимки, получили най-голям брой гласове, плюс до 50 избрани на случаен принцип участия (които не са сред участията с най-голям брой гласове) ще бъдат представени пред жури от трима професионални фотографи, които ще изберат трима победители. Победителите ще получат своите награди – пътуване до Брюксел и награда от 1 000 EUR за закупуване на цифрово фотографско оборудване – по време на събитието OPEN DAYS 2014 г. през октомври.

За по-широко популяризиране и повече споделяния използвайте официалния хаштаг на конкурса, когато споделяте своето участие във Facebook или Twitter: **#EUmyRegion**.

За по-широко популяризиране и повече споделяния използвайте официалния хаштаг на конкурса, когато споделяте своето участие във Facebook или Twitter: **#EUmyRegion**.

►Разгледайте миналогодишните участия, за да почерпите вдъхновение:
www.flickr.com/photos/euregional/sets/72157635684967356/

►НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ
[www.facebook.com/
EuropeanCommission](http://www.facebook.com/EuropeanCommission)

НОВО УПРАВЛЕНИЕ ЗА ЕСИ ФОНДОВЕТЕ ВЪВ ФРАНЦИЯ

cgget

На 2 април 2014 г. във Франция беше създаден нов орган, който ще носи цялостната отговорност за политиката на регионално развитие.

Commissariat général à l'égalité des territoires (Генерална комисия за регионално равенство – CGET) е подчинена директно на министър-председателя и е натоварена с разработването и прилагането на националната политика за регионално равенство, както и с нейното проследяване и координиране на междуведомствено равнище. По-конкретно комисията консултира и оказва подкрепа на правителството по политиките за преодоляване на регионалните неравенства и развитие на регионалния капацитет.

CGET действа като партньор при организирането на местни проекти за социално и икономическо развитие чрез различни видове договори, по-специално договори за планиране между държавата и регионите, както и градски договори. Като действа заедно с местните ръководители, заемачи изборни длъжности, и местните власти, тя вдъхновява, насочва и подкрепя административните ресурси на националното правителство, професионалните мрежи, ръководителите на асоциации, институционалните партньори и местните мрежи (селски, градски, крайбрежни мрежи, планински райони и т.н.). Комисията си партнира с местни действащи лица, като подпомага успешното реализиране на техните проекти (изграждане на

опит, регионално планиране, обучение, помощ за осигуряване на европейско финансиране и др.)

През периода 2014-2020 г. CGET ще координира изпълнението на Европейските структурни и инвестиционни фондове във Франция и ще отговаря за наблюдението на Споразумението за партньорство. CGET ще отговаря и за управлението на двете европейски програми, EurorAct и Urbact.

Освен това функциите на органа за наблюдение, мониторинг, оценка, прогнозиране и преценка са засилени, като целта е от това да се възползва правителството и всички други заинтересовани лица, и той ще развива международно сътрудничество.

CGET беше създаден след сливането на три агенции: *Délégation interministérielle à l'aménagement du territoire et à l'attractivité régionale* (Междуведомствена делегация за местно планиране и регионална конкурентоспособност – DATAR), *Secrétariat général du comité interministériel des villes* (Генерален секретариат за градско и социално развитие – SGCIV) и *Agence pour la cohésion sociale et l'égalité des chances* (Национална агенция за социално сближаване и равни възможности – Acisé).

►НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ
www.cgget.gouv.fr/

ТРЕТИ ФОРУМ НА НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ: ДЕВЕТ РЕГИОНА В СЪРЦЕТО НА ДНЕСНА И УТРЕШНА ЕВРОПА

Третият форум на най-отдалечените региони ще се проведе в Брюксел на **30 септември и 1 октомври 2014 г.**

Вървейки по стъпките на форумите през 2010 и 2012 г., тази годишната среща ще събере на едно място стотици участници, включително експерти и представители на най-отдалечените региони и заинтересованите държави, както и на институциите на ЕС, заинтересовани групи и заинтересовани страни.

Предизвикателството в контекста на реформираната политика на сближаване за периода 2014-2020 г. и завършването на споразуменията за партньорство е да се гарантира, че стратегията е съобразена със специфичните нужди на най-отдалечените региони: да им се позволи те също да изиграят своята роля за постигането на целите на ЕС и продължаването по пътя към устойчиво развитие.

Бизнес партньорите от целия ЕС ще бъдат поканени да предложат на най-отдалечените региони поле за изява на техните уникални силни страни въз основа на стратегическите оси, разработени в плановете им за действие.

Проявата ще бъде открита с встъпителни речи на Жозе Мануел Барозу, председател на Европейската комисия, Йоханес Хан, еврокомисар по регионалната политика и Викторин Лурел, регион Гуадалупа, председател на Конференцията на президентите на най-отдалечените региони.

Членовете на комисията ще разгледат и обсъдят ключови въпроси като заетост, социални предизвикателства, както и сектори с висок потенциал за развитие за най-отдалечените региони и тяхната регионална интеграция с оглед на това наличните в тях ресурси да бъдат използвани по възможно най-добър начин и резултатите да бъдат максимизирани.

▶ ПРОСЛЕДЕТЕ ДЕБАТИТЕ НА ЖИВО

Уебстриймिंग: връзките ще бъдат предоставени в деня на събитието: [#RUP2014](#) / [@EU_Regional](#)
www.flickr.com/euregional

▶ НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/rup2014/index_en.cfm

ГРАДСКО ИЗМЕРЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ НА ЕС – ОНЛАЙН КОНСУЛТАЦИЯТА Е ОТКРИТА

През февруари Европейската комисия организира голям форум „ГРАДОВЕ – Градовете на утрешния ден: инвестиране в Европа“, за да стимулира дебат на тема как да засилим градското измерение при разработването на политиките на ЕС.

Сега онлайн обществена консултация си поставя за цел да разшири дебата, като обхване всички заинтересовани страни, и да изясни необходимостта от програма за градовете на ЕС, какви трябва да бъдат нейните цели и как може да функционира тя. Становищата и предложенията на заинтересованите страни на всички нива ще дадат важен принос на новата Комисия и новия Европейски парламент, не на последно място по отношение на бъдещото развитие на стратегията „Европа 2020“.

Консултацията ще бъде открита от **22 юли до 26 септември 2014 г.**

▶ МОЖЕТЕ ДА ДОПРИНЕСЕТЕ КЪМ

ДЕБАТА ТУК:

http://ec.europa.eu/eusurvey/runner/pc_eu_urb_agenda

► РЕФОРМА НА ФОНД „СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕС

ОПТИМИЗИРАНЕ
НА ПОМОЩТА
ПРИ БЕДСТВИЯ

► Наводнение в Австрия през 2013 г.

В продължение на едно десетилетие ЕС е основен източник на подкрепа при природни бедствия, възникнали на територията на целия европейски континент, от наводнения до земетресения и горски пожари. През 2013 г. Комисията предложи да бъде оптимизиран основният механизъм за подкрепа – фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС) – за да стане той по-гъвкав и да се опрости използването му. През месец май тази година Европейският парламент даде зелена светлина на плановите за реформа.

От създаването си през 2002 г. фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС) е реагирал при около 56 бедствия в цяла Европа. Това включва земетресения, горски пожари, суша, бури и наводнения. Подпомогнати са 23 държави, като те са получили помощ при бедствия в размер на повече от 3,6 млрд. EUR. ФСЕС в момента изпълнява планове за подпомагане на възстановяването на Хърватия и Сърбия от изключителните наводнения на Балканите, а Босна и Херцеговина получават помощ по линия на други инструменти за подкрепа на ЕС.

КЛЮЧОВИ ПРОМЕНИ ВЪВ ФСЕС

Основната промяна в процеса на ФСЕС ще позволи до 10% от очаквания размер на безвъзмездните средства да бъдат платени предварително (като максималната сума, която може да бъде платена е 30 млн. EUR). Само по себе си това ще позволи бързо да бъде подадена ръка за помощ на засегнатите от бедствието държави членки, които са поискали помощ от ЕС.

Предложеното законодателство опростява съществуващите правила, така че помощта да може да се изплаща по-бързо, като двата етапа на одобряване и договаряне на усвояването се сливат в едно решение. Изяснява се и обхватът на фонд „Солидарност“, като той се ограничава до природни бедствия и се разширява, за да обхване случаите на суша.

Внеса се по-голяма яснота и по отношение на допустимостта, по-специално за регионалните бедствия, като прагът за мобилизиране на фонда се определя на 1,5% от регионалния БВП. Този таван е намален на 1% за най-отдалечените региони на ЕС.

Не се покриват вреди, претърпени в селското стопанство, от частни лица и предприятия, както и загуби на доход. Удължаването на периода на изпълнение от 12 на 18 месеца ще позволи на държавите бенефициенти да разполагат с повече време за извършване на операциите по възстановяването.

Изисква се държавите членки да прилагат законодателство за превенция на риска от бедствия. Повторните нарушения на съответното законодателство на ЕС биха могли да доведат до отхвърляне на молбата за помощ от ФСЕС.

„От жизнено важно значение е Европейският съюз да разполага със система, която функционира добре и реагира бързо, за да помогне на засегнатите от природни бедствия граждани.“

ЙОХАНЕС ХАН – ЕВРОПЕЙСКИ КОМИСАР ПО РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА

► Армията и граждани се опитват да задържат покачващото се ниво на водите с торби с пясък – Сремска Митровица, Сърбия – май 2014 г.

Авансови плащания

При бедствени ситуации предоставянето на помощ, където тя е необходима и във възможно най-кратък срок, е от жизнено важно значение. Оптимизирането на процеса на подаване на заявления за средства от ФСЕС ще подобри ефективността на финансирането на помощта.

Вече са договорени поредица от реформи (вж. карето) и те би трябвало да доведат до значителни подобрения в работата на фонда, както и да гарантират, че помощта се предоставя там, където е най-необходима, и облекчава тежестта за региона. Следва да се отбележи, че до 10% от средствата могат да бъдат изплатени предварително.

Комисарят по регионалната политика Йоханес Хан обяснява: „От жизнено важно значение е Европейският съюз да разполага със система, която функционира добре и реагира бързо, за да помогне на засегнатите от природни бедствия граждани.“

Установили сме нови, ясни и прости критерии, така че засегнатите от бедствия държави вече да не изпитват съмнения по отношение на условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да се мобилизира фондът. Процесът на подаване на заявления и тяхната оценка ще бъде по-опростен и по този начин ще бъдат спестени ценно време и ресурси.

Предвидени са разпоредби за по-продължителни бедствия, като например суша. Специфичното уязвимо положение на най-отдалечените региони също е взето предвид. Оптимизирахме и административните процедури и това ще ни помогне да реагираме по-бързо.“

Общите принципи на фонда обаче остават непроменени, както и начинът на неговото финансиране – извън нормалния бюджет на ЕС. ФСЕС има максимален годишен бюджет от 500 млн. EUR (по цени от 2011 г.) плюс остатъците от предходната година.

История на добри резултати

Като цяло фонд „Солидарност“ работи успешно, както показва и броят на подпомогнатите проекти. Съществуваше обаче общото усещане, че фондът видимо реагира твърде бавно и в някои отношения неговите критерии са ненужно сложни или ненапълно ясни. В някои случаи това доведе до усещане за неудовлетвореност, както от страна на Комисията, така и в засегнатите държави.

Правилата относно реформираната ФСЕС ще влязат в сила, след като бъдат публикувани в Официален вестник на Европейския съюз, което се очаква да стане през юни 2014 г.

► ФОНД „СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕС В ДЕЙСТВИЕ

Фонд „Солидарност“ беше създаден след тежките наводнения в Централна Европа през лятото на 2002 г. Помощта от фонда по принцип е ограничена до финансирането на спешни операции, провеждани от държавните органи след природно бедствие. От фонда не се покриват вреди, претърпени от частни лица, или загуби на доход.

Засегнатата държава членка или държава в процес на присъединяване трябва да подаде заявление за мобилизиране на средства от фонда в срок от 12 седмици след природно бедствие. Размерът на оценката на преките щети трябва да надхвърля 3 млрд. EUR по цени от 2011 г. или да е над 0,6% от брутният национален доход (БНД) на страната.

► НАВОДНЕНИЯ В ХЪРВАТИЯ И СЪРБИЯ

След неотдашното бедствено наводнение на Балканите Хърватия и Сърбия отговарят на условията за подпомагане от фонд „Солидарност“ и в момента подготвят своите заявления.

Понастоящем Сърбия е в процес на преговори за членство в ЕС и има право на същото ниво на помощ от ЕС, каквото би получила, ако беше пълноправна членка на Съюза. Босна и Херцеговина, която не се намира на толкова напреднал етап по пътя си към членство в ЕС като Сърбия, ще бъде включена в по-широката рамка на помощта от ЕС. Сърбия може да отговаря и на условията за получаване на финансови средства от други източници, включително от Инструмента за предприсъединителна помощ (ИПП) – фондът за държави, които се подготвят, за да се присъединят към ЕС.

Помощта за фонд „Солидарност“ се набира в допълнение към нормалния бюджет на ЕС. Предложената от Комисията помощ трябва да бъде одобрена от Европейския парламент и от Съвета, преди да може да бъде изплатена, вероятно през есента. Средствата от фондовете по ИПП ще пристигнат много по-бързо.

► Нивото на водите на река Сава предизвика най-тежкото наводнение в история на Балканите – Сремска Митровица, Сърбия – май 2014 г.

► Разрушения, причинени от земетресението в Емилия–Романя през 2012 г.

► ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ В ИТАЛИЯ

Комисията предостави на Италия рекордната сума от 670 млн. EUR от ФСЕС за операции по възстановяване след най-опустошителните земетресения в Емилия–Романя през 2012 г. Тежкото земетресение със сила 5,9 по скалата на Рихтер порази региона на 20 май 2012 г. и бе последвано от стотици вторични трусове, които засегнаха съседните региони Венето и Ломбардия.

Земетресенията причиниха смъртта на 27 души, около 350 бяха ранени, а повече от 45 000 души трябваше да бъдат евакуирани. Нанесени бяха сериозни и повсеместни щети в размер на над 13 млрд. EUR, които засегнаха сгради, инфраструктура, фирми, индустриални съоръжения, селското стопанство и важния сектор на културното наследство.

Това е най-голямата помощ, предоставяна от фонда от създаването му през 2002 г., като отразява мащаба на причинените от земетресенията щети на хиляди семейства, на техните домове, средствата им за препитание и върху икономиката на региона като цяло.

ИНТЕРВЕНЦИИ ОТ ФОНД „СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕС ОТ 2002 Г. НАСАМ

ОБЩ РАЗМЕР НА ОДОБРЕНАТА ПОМОЩ:
3,6 МЛРД. EUR

		ЩЕТИ (млн. EUR)	ПОМОЩ (млн. EUR)
АВСТРИЯ	►Общо: 170,74 млн. EUR		
08/2002 г.	Наводнения	2900	134
08/2005 г.	Наводнения	592	14,8
11/2012 г.	Наводнения	10	0,240
05/2013 г.	Наводнения	866	21,7
БЪЛГАРИЯ	►Общо: 20,3 млн. EUR		
05/2005 г.	Наводнения	222	9,7
08/2005 г.	Наводнения	237	10,6
ГЕРМАНИЯ	►Общо: 971,4 млн. EUR		
08/2002 г.	Наводнения	9100	444
01/2007 г.	Буря	4750	166,9
05/2013 г.	Наводнения	8154	360,5
ГЪРЦИЯ	►Общо: 991 млн. EUR		
03/2006 г.	Наводнения	372	9,3
08/2007 г.	Горски пожари	2118	89,8
ЕСТОНИЯ	►Общо: 1,3 млн. EUR		
01/2005 г.	Буря	48	1,3
ИРЛАНДИЯ	►Общо: 13 млн. EUR		
11/2009 г.	Наводнения	521	13
ИТАЛИЯ	►Общо: 1 246,6 млн. EUR		
10/2002 г.	Земетресение	1558	30,8
10/2002 г.	Вулкан	894	16,8
04/2009 г.	Земетресение	10212	493,8
10/2010 г.	Наводнения	676	16,9
10/2011 г.	Наводнения	723	18,1
05/2012 г.	Земетресения	13 274	670,2
ИСПАНИЯ	►Общо: 31 млн. EUR		
08/2003 г.	Горски пожари	53	1,3
11/2003 г.	Петролен разлив	436	8,6
05/2011 г.	Земетресение	843	21,1
КИПЪР	►Общо: 7,6 млн. EUR		
04/2008 г.	Суша	165	7,6
ЛАТВИЯ	►Общо: 9,5 млн. EUR		
01/2005 г.	Буря	193	9,5
ЛИТВА	►Общо: 0,4 млн. EUR		
01/2005 г.	Буря	15	0,4
МАЛТА	►Общо: 0,96 млн. EUR		
09/2003 г.	Наводнения	30	0,96
ОБЕДИНЕНО КРАЛСТВО	►Общо: 162,3 млн. EUR		
06/2007 г.	Наводнения	4612	162,3
ПОЛША	►Общо: 105,6 млн. EUR		
05/2010 г.	Наводнения	2994	105,6
ПОРТУГАЛИЯ	►Общо: 79,8 млн. EUR		
07/2003 г.	Горски пожари	1228	48,5
02/2010 г.	Наводнения	1080	31,3

„Обемът на предоставените средства от фонд „Солидарност“ на ЕС, разбира се, беше много важен и много желан“, коментира **Луиджи Дианжело** от Департамента за гражданска защита на Италия. „Нещо повече обаче, това имаше още по-голяма добавена стойност от гледна точка на разпространяването на информацията сред местните хора и привличането на вниманието към ЕС. Намесата на фонд „Солидарност“ на ЕС оказваше влияние дълго след отминаването на извънредната ситуация.“

„Реформите във фонд „Солидарност“ са от голямо значение за премахване на някои от трудностите в миналото при администрирането на фонда. Внасянето на по-голяма яснота по отношение на параметрите и критериите за допустимост е важно, тъй като това ще доведе до избягване на риска от влагане на ценно време в подготовка на досиета, без успешен краен резултат. Определянето на 1,5% от регионалния БВП като праг за мобилизиране на помощ от фонда е положителен ход и наистина може да доведе до приемането на повече досиета.“

► ИЗВЪНРЕДНА ПОМОЩ ЗА АВСТРИЯ СЛЕД НАВОДНЕНИЕ

През август 2005 г. някои части на две австрийски провинции, Форарлберг и Тирол, бяха засегнати от тежки наводнения. Наводненията причиниха сериозни щети на селскостопанския сектор, туризма, жилищните имоти и предприятията, на транспортната мрежа и друга инфраструктура.

Общият размер на преките щети беше оценен на 591,94 млн. EUR. Тъй като тази стойност беше по-ниска от прага за мобилизиране на помощ от фонд „Солидарност“ за големи бедствия (0,6% от БНД на Австрия, т.е. 1,3363 млрд. EUR), заявлението беше одобрено съгласно извънредните критерии за така наречените изключителни регионални бедствия и беше отпусната финансова помощ в размер на 14,79 млн. EUR.

Помощта беше използвана за:

- незабавно възстановяване на функционирането на инфраструктурата, по-специално възстановяване на държавните пътища. Общо участие на ФСЕС: 9,86 млн. EUR;
- незабавното изграждане на превантивна инфраструктура, по-специално възстановяване на повредените диги по водните пътища, включително отстраняване на дървета и отломки, диги, стабилизиране и възстановяване на речните легла. Общо участие на ФСЕС: 4,93 млн. EUR.

„Подкрепата от фонда „Солидарност“ оказва ценен принос към държавните разходи за възстановяване на публичната инфраструктура, особено чрез интервенциите след регионалните бедствия, които засегнаха сериозно местните и регионалните администрации“, коментира **Зигфрид Якс** от министерството на вътрешните работи, гражданската защита и управлението на кризи във Виена.

„Авансовите плащания ще помогнат за ускоряване на процедурите и ще направят фонда по-видим. По-нататъшните изменения на регламента ще помогнат фонда да се прилага по-гъвкаво и по-прозрачно.“

►Наводнен парк и исторически сгради в Бесигхайм, Германия, юни 2013 г. Заради силните дъждове приходните води превишиха нормалното ниво на реката с повече от 5 метра.

►Наводнение причини тежки щети в Австрия през 2005 г.

►НАВОДНЕНИЯ И БУРИ В ГЕРМАНИЯ

През 2002 г. Германия претърпя щети в размер на 9 млрд. EUR вследствие на наводненията и получи 444 млн. EUR помощ от фонд „Солидарност“. През 2007 г. бурята „Кирил“ в Германия причини щети в размер на 4,8 млрд. EUR; Германия получи още 167 млн. EUR помощ от фонда.

От средата на май до края на юни 2013 г. в големи области на Германия отново имаше изключително интензивни валежи, което доведе до масови наводнения, причинили сериозни щети. Повече от 100 000 души бяха евакуирани от засегнатите от наводненията райони в Германия, като общо почти 600 000 души бяха засегнати от бедствието.

Общите преки щети бяха оценени на около 8,1 млрд. EUR, значително над прага за допустимост за подкрепа от фонд „Солидарност“. Комисията отпусна 360 млн. EUR на Германия при допустими операции на обща стойност 3,2 млрд. EUR.

„Когато знаем, че ЕС ще ни помогне да покрием разходите за спасителните операции, това ни позволява да съсредоточим вниманието си върху подпомагането на гражданите непосредствено след бедствието“, казва **д-р Недин Калвей**, говорител на федералното министерство на финансите.

„Новата реформа опростява целия процес от подаването на заявлението до отпускането на финансовата помощ. Това значително ще намали административната тежест. Реформата също така изяснява при какви условия дадена държава членка има право да получи финансова помощ от ЕС, като това позволява да се предвиди по-лесно дали дадена държава може да очаква да получи финансова помощ. Това улеснява нашето бюджетно планиране.

Фонд „Солидарност“ е важен инструмент на Съюза за подкрепа на държавите членки, които са пострадали от природно бедствие. Да можеш да покажеш солидарност във времена, когато гражданите са засегнати от такива бедствия, е от значение не само във финансово отношение, а и като знак за добавената стойност, която носи членството в Европейския съюз.“

		ЩЕТИ (млн. EUR)	ПОМОЩ (млн. EUR)
РУМЪНИЯ		►Общо: 110,5 млн. EUR	
04/2005 г.	Наводнения	489	18,8
07/2005 г.	Наводнения	1050	52,4
07/2008 г.	Наводнения	471	11,8
06/2010 г.	Наводнения	876	25,0
08/2012 г.	Суша	807	2,5
СЛОВАКИЯ		►Общо: 26,1 млн. EUR	
11/2004 г.	Буря	203	5,7
05/2010 г.	Наводнения	561	20,4
СЛОВЕНИЯ		►Общо: 29,9 млн. EUR	
09/2007 г.	Наводнения	233	8,3
09/2010 г.	Наводнения	251	7,5
10/2012 г.	Наводнения	360	14,1
УНГАРИЯ		►Общо: 37,6 млн. EUR	
04/2006 г.	Наводнения	519	15,1
05/2010 г.	Наводнения	719	22,5
ФРАНЦИЯ		►Общо: 203,7 млн. EUR	
09/2002 г.	Наводнения	835	21
12/2003 г.	Наводнения	785	19,6
02/2007 г.	Циклон	211	5,3
08/2007 г.	Ураган	509	12,8
01/2009 г.	Буря	3806	109,4
02/2010 г.	Буря	1425	35,6
ХЪРВАТИЯ		►Общо: 5,29 млн. EUR	
05/2010 г.	Наводнения	153	3,8
09/2010 г.	Наводнения	47	1,2
10/2012 г.	Наводнения	12	0,287
ЧЕХИЯ		►Общо: 160,9 млн. EUR	
08/2002 г.	Наводнения	2300	129
05/2010 г.	Наводнения	205	5,1
08/2010 г.	Наводнения	437	10,9
06/2013 г.	Наводнения	637	15,9
ШВЕЦИЯ		►Общо: 81,7 млн. EUR	
01/2005 г.	Буря	2297	81,7

►НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_bg.cfm#1

ПРОГРАМА

8-9 СЕПТЕМВРИ 2014 Г.

_Брюксел (Белгия)

Шести форум по
сближаването

**30 СЕПТЕМВРИ И
1 ОКТОМВРИ 2014 Г.**

_Брюксел (Белгия)

Трети форум за най-
отдалечените региони

6-9 ОКТОМВРИ 2014 Г.

_Брюксел (Белгия)

OPEN DAYS

Допълнителна информация за събитията е публикувана в раздел „Календар на събитията“ на уебсайта Inforegio на следния адрес:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_bg.cfm

БЪДЕТЕ ИНФОРМИРАНИ

www.ec.europa.eu/inforegio

www.twitter.com/@EU_Regional

www.yammer.com/regionetwork
Платформа за сътрудничество на DG REGIO

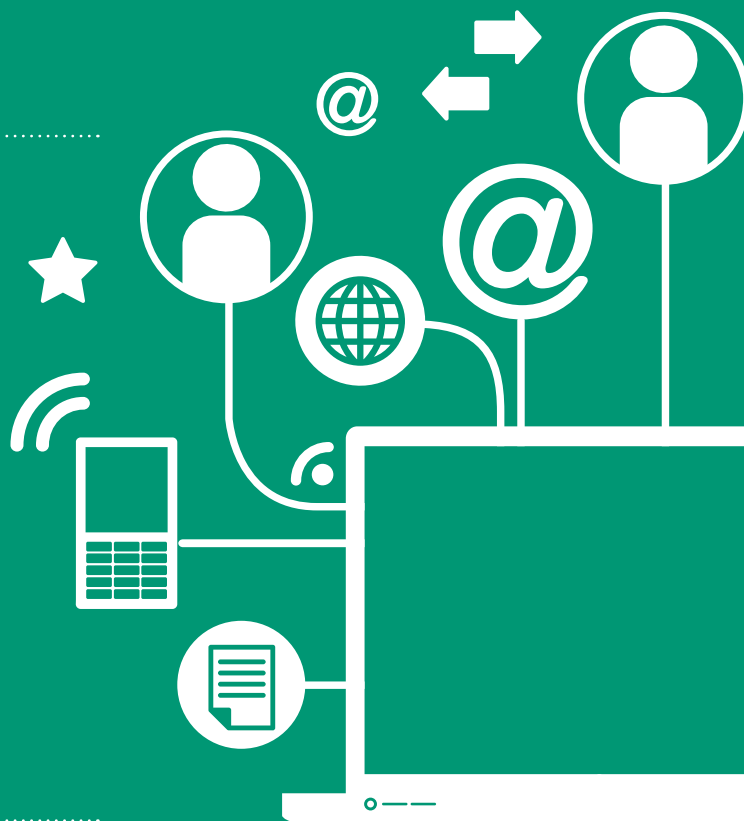
www.flickr.com/euregional

Абонирайте се за REGIOFLASH
www.inforegiodoc.eu

www.twitter.com/@JHahnEU

■ Служба за публикации

Европейска комисия,
Генерална дирекция „Регионална и урбанистична политика“
Комуникация – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
Ел. поща: regio-panorama@ec.europa.eu
Интернет адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_bg.cfm

